

GŁOS PABIANIC

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZIĘDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK II (V)

PONIEDZIAŁEK 5 GRUDNIA 1949 ROKU.

Nr 334 (1258)

Do polskich górników

- czołowej armii przemysłu Polski Ludowej Przemówienie Prezydenta RP Bolesława Bieruta wygłoszone na akademii w Domu Górnika w Sosnowcu

OBYWATELE! TOWARZYSZE!
BRACIA GÓRNICY!

POZDRAWIAM was gorąco i serdecznie w dniu Święta Polskiego Górnika. Równocześnie składam w imieniu Państwa podziękowanie za waszą pracę górnictwa, tak ważną dla naszego Państwa oraz za wykonanie 3-letniego planu w przemyśle węglowym Górnego Śląska, Zagłębia Dąbrowskiego i Jaworzna. Przemysł węglowy jest największą i najważniejszą częścią całego naszego przemysłu. Dalszy rozwój przemysłu węglowego, to — jak pracuje górnictwo polskie, stanowi o pomyślnym rozwoju całego przemysłu.

Od tego, czy codzienna, twórcza praca naszej największej armii przemysłowej — górników będzie szła sprawnie — zależy w nie małym stopniu nasze zwycięstwo na froncie wielkiej i decydującej dla rozwoju i pomyślności naszego narodu bitwy o uprzemysłowienie Polski.

Polska Ludowa otrzymała w spuściznie po dawnym rządzie kapitalistycznym kraj o gospodarce zacofanej w porównaniu z uprzemysłowionymi państwami kapitalistycznymi. Władza ludowa postawiła przed sobą wielkie, historyczne zadanie: odrobić w ciągu najkrótszego czasu, w ciągu jednego 10-lecia — zacofanie spowodowane przez dotknięcie coraz większym bezładem gospodarkę kapitalistyczną.

Jedynie władza ludowa mogła postawić przed sobą tak olbrzymie zadanie, ponieważ jest ono wykonalne tylko po obaleniu władzy kapitalistów, tylko w ramach gospodarki uspołecznionej. A lud pracujący najwięcej cierpi wskutek zacofania gospodarstwa kraju. Bo kraj gospodarzący zacofany, kraj wyższemu kapitalistycznemu — to kraj niedyplomacji, niskiego poziomu życia mas pracujących.

SZYBKIE uprzemysłowienie Polski Ludowej — to sprawa podniesienia na wyższy poziom dobrobytu mas pracujących i ich kultury, to uwolnienie ludzi pracy od ciężkiej troski o dzień jutrzejszy, o los ich dzieci. Pomyślnie wykonanie 3-letniego planu odbudowy gospodarczej Polski na dwa miesiące, przed terminem pokazano, że polska klasa robotnicza chce i umie pracować dla siebie, dla Polski Ludowej, wolnej od wyzyskiwaczy — kapitalistów i obszarników.

Górnicy polscy pokazali, że potrafią wydobywać z ziemi ojczystej w warunkach władzy ludowej więcej węgla, niż w czasie panowania kapitalistów. Polska klasa robotnicza dowiodła, że będąc gospodarzem swego kraju, potrafi wydobyc z siebie siły twórcze, zdolne stworzyć nowe i lepsze warunki życia dla mas pracujących i podnieść na wyższy poziom ich dobrobyt i kulturę.

Nie można stworzyć tego dobrobytu, jeśli nie usuniemy jak najszybciej ponurej spuścizny rządów kapitalistycznych, jeśli nie zlikwidujemy szybko zacofania gospodarczego, jeśli nie uprzemysłowimy szybko naszego kraju, jeśli nie podniesiemy jeszcze bardziej wydajności naszej pracy. Nie można stworzyć rzeczywistego dobrobytu, jeśli nie zbudujemy nowych, wielkich i niezbędnych dla nas fabryk, kopalń, hut, jeżeli nie wlepszymy dotychczasowych kopalń, hut i fabryk według wymagań najnowszej techniki, jeśli nie zbudujemy równocześnie dość szkół, lecznic, sanatoriów, domów kultury i klubów robotniczych, jeśli nie polepszymy warunków mieszkaniowych górników i robotników, jeśli nie zabezpieczymy dostatecznej opieki starcom i nowoczesnego wychowania dzieciom.

Władza ludowa, która reprezentuje klasę robotniczą i jest wyrazicielką jej przodującej roli, podjęła to wielkie zadanie przebudowy Polski i podźwignięcia stopy życiowej oraz warunków życia mas pracujących. Podjęła to wielkie zadanie i zadanie to wykona, ponieważ cała klasa robotnicza i lud pracujący nie szczędzi swych sił, swego zapału, swej pracy twórczej, aby to wielkie zadanie wykonać.

PAŃSTWO Ludowe przynosi górnikom polskim na ich święto kartę przywilejów górnictwa, aby w ten sposób wyrazić uznanie dla ciężkiej pracy górnika. Chodzi o to, żeby polepszyć sytuację materialną górnika, chodzi też o to, aby górnicy

Górnicy polscy obchodzili w dniu 4 bm. swoje doroczne święto, tzw. „Barburkę”. Szczególnie podniosły charakter miały uroczystości z okazji święta górnictwa w Zagłębiu Śląsko-Dąbrowskim, gdzie przybył Prezydent R. P. BOLESŁAW BIERUTA w otoczeniu dostojników państwowych. W kopalni „KAROL”, w kopalni „SOSNOWIEC”, a następnie na centralnej akademii, która odbyła się w Domu Górnicy w Sosnowcu, odznaczono czołowych przodowników pracy w górnictwie. Uroczystości te były żywiołową manifestacją nieugiętej woli tysiącznych rzesz górnictwa w walce o realizację 6-letniego planu budowy fundamentów socjalizmu w Polsce. Górnicy manifestowali również z entuzjazmem swoją radość z powodu uchwalenia historycznej „KARTY GÓRNICZEJ”.

pracujący mozolnie pod ziemią czuli, że Państwo i Naród oceniają jego pracę, aby czuli, że jego ciężki wysiłek i coraz większa wydajność jego pracy cenione są wysoko. Naród z uznaniem i wdzięcznością ocenia pracę górnika polskiego, jako ofiarę i zaszczytną służbę dla Ojczyzny. Z uznaniem ocenia ją również cały obóz walki o pokój i postęp, któremu przewodzi wielki Związek Radziecki.

Wielki jest plon pracy i wielkie są osiągnięcia polskich górników i całej klasy robotniczej. Ale wielkie są również nasze zadania. Byłoby wielkim błędem, gdybyśmy upajając się osiągniętymi wynikami, zapomnieli o tym, że czeka nas jeszcze wielka i wyjątkowa praca, aby życie w Polsce Ludowej stało się lepsze i szczęśliwsze.

Władza ludowa ze szczególną troską i uwagą śledzi za rozwojem polskiego przemysłu węglowego, jako czołowego przemysłu w naszym kraju. Olbrzymie środki państwowe zostaną przeznaczane w ciągu najbliższych 6-ciu lat, aby na drodze usprawnienia technicznego stworzyć najpomyślniejsze warunki pracy dla polskiego górnika, inżyniera i technika górnictwa, aby podnieść na wyższy poziom produkcję.

W naszym zadaniu, Bracia Górnicy jest uczynić wszystko, aby ten wielki wysiłek Państwa, wkładany w przemysł górnictwa, został należycie wykorzystany. Nie powinniśmy dopuścić, aby środki wypracowane mozolnie przez lud pracujący, były w jakimkolwiek stopniu marnowane.

Nie możemy dopuścić do tego, aby najlepsza, najbardziej przodująca część górników odczuwała skutki karygodnej lekomyślności tych, którzy łamią dyscyplinę pracy, czy też nie przejawiają dostatecznej gospodarskiej troski o materiały i narzędzia, o oszczędne ich używanie, o ułatwienie pracy całej armii górnictwa.

Praca jest podobna do obowiązku żołnierza na najważniejszym odcinku frontu. Jest on odpowiedzialny za dyscyplinę, za sprawne działanie każdego współtowarzysza broni — i szeregowca, i dowódcy, za zwycięskie wykonanie zadania przez cały zespół.

Górnictwo polskie znajduje się dziś na najbardziej odpowiedzialnym odcinku frontu w walce o podniesienie przemysłu węglowego, w walce o plan 6-letni — plan uprzemysłowienia Polski, plan zlikwidowania zacofania gospodarczego, plan stworzenia lepszych warunków życia i rozwoju kulturalnego dla całego polskiego ludu pracującego, plan utrwa-

lenia pokoju i bezpieczeństwa Polski, plan pokrzyżowania machinacji podżegaczy wojennych.
BRACIA GÓRNICY!
Nie wątpcie, że wy — największa

armia przemysłowa Polski Ludowej — pomyślnie i z honorem wykonacie te ważne i wielkie zadania. Wierzę, że jak dotychczas, tak i nadal nie będziecie szczędzić swych sił, aby kraj nasz przodował w pracy, aby polska klasa robotnicza jeszcze szybszy bieg nadała rozpędowemu kolu historii, która zbliża ku nam lepszą i szczęśliwszą przyszłość.

ŻYCZE WAM W DNIU WASZEGO ŚWIĘTA GÓRNICZEGO POMOYŚLNOŚCI W PRACY I W ŻYCIU OSOBISTYM. WIEDZCIE, ŻE CAŁY NARÓD DUMNY JEST ZE SWYCH GÓRNIKÓW. TRZYMAJCIE WYSOKO SZTANDAR CZOŁOWEGO ODDZIAŁU POLSKIEJ KLASY ROBOTNICZEJ I CAŁEGO NARODU!
NIECH ŻYJĄ POLSCY GÓRNICY!

Masy pracujące Łodzi w hołdzie Wodzowi mas pracujących świata

Dalsze zobowiązania załóg robotniczych dla uczczenia dnia urodzin Tow. Józefa Stalina

Coraz szerzej rozwija się akcja podejmowania zobowiązań przez załogi fabryczne i instytucje celem godnego uczczenia 79 rocznicy urodzin Tow. Stalina. W wielu zakładach odbywają się masowe wiece, na których rzesze robotnicze dają wyraz swej miłości i przywiązania do Wielkiego Wodzów narodów radzieckich i wszystkich narodów świata, pod Jego sztandarem oazających do utrwalenia pokoju, do zaprowadzenia ładu i sprawiedliwości społecznej.

PZPB Nr 4

W PZPB Nr 4 wszystkie oddziały podjęły zobowiązania, aby wmożono

praca, wysiłkiem dla Polski Ludowej uczcić godnie wielką rocznicę 70-lecia urodzin Tow. Stalina, a więc załoga oddziału 2 przy ul. Roosevelta Nr 10 zobowiązała się do dnia 21 bm. uruchomić jedną nieciarkę i dwie uszkodzone maszyny obręzkowe, założyć na trzecim piętrze nową instalację elektryczną, zakończyć wykonanie urządzenia mechanicznego do czyszczenia bawełny.

Załoga przędzalni odpadkowej przy ul. Kilińskiego 232, wykona i założy podłogę przy zespołach zgrzeblarek

w celu zabezpieczenia przed wypadkami przy pracy.

Załoga wykończalni przy ulicy Gdańskiej 163 postanowiła uruchomić jedną postrzygarke, przerobić draparkę na szmergłówkę, oraz uruchomić magiel 6-walowy. Robotnicy przędzalni cienkoprzędnej przygotowują do dnia 21 grudnia 4 zgrzeblarki do uruchomienia.

Wydział Bezpieczeństwa i Higieny Pracy wykona zabezpieczenia do maszyn obręzkowych w jednej sali oddziału pierwszego. Centrala zakładów opracuje do 21 grudnia system współzawodnictwa dla pracowników

umysłowych i 1-go stycznia rozpoczną współzawodnictwo.

PZPW Nr 2

Na manifestacyjnym zebraniu, na którym zgromadziła się cała załoga PZPW Nr 2, uchwalono jedomyślnie rezolucję, w której między innymi czytamy:

Chcąc jak najsilniej podkreślić naszą wdzięczność dla narodów Związku Radzieckiego, a szczególnie dla ich Wielkiego Wodzów, Józefa Stalina, w celu uczczenia 70-lecia Jego urodzin, zobowiązujemy się do dnia 21 grudnia br. zwiększyć naszą produkcję i w ten sposób wzbogacać nasz kraj, dać wyraz naszym uczuciom dla Tow. Stalina. Postanawiamy zatem wyprodukować 130.000 mtr. gotowego towaru ponad plan, wykończyć 300 sztuk towaru w cerowalni, zorganizować 10 nowych zespołów najwyższej jakości, oraz śpieszyć z pomocą koleżeńską innym zakładom naszej branży.

Fabryka Firanek i Koronek

Nasza korespondentka z Dyr. Fabr. Firanek i Koronek, tow. Guzenia, pisze:

Pracownicy naszej Dyrekcji, pragnąc uczcić 70-lecie urodzin Tow. Stalina, postanowili zorganizować bibliotekę beletrystyczną oraz bibliotekę marksistowską, z których korzystać będą wszyscy pracownicy, podnosząc tym samym poziom swego wykształcenia ogólnego i uświadomienia ideologicznego.

PZPW Nr 4

Dla uczczenia 70 rocznicy urodzin Tow. Stalina, wielkiego przywódcy międzynarodowego ruchu robotniczego, załoga PZPW Nr 4 zobowiązała się z dniem 21 grudnia br. uruchomić ambulatorium przyfabryczne o trzech gabinetach lekarskich.

PZPB w Rudzie Pab.

Dla uczczenia 70-lecia urodzin Tow. Stalina, załoga parkarni na oddziale pierwszym PZPB w Rudzie Pabianickiej zobowiązuje się do dnia 21 grudnia wykonywać przy pomocy 4 zespołów pracę, dotychczas prowadzoną przez 5 zespołów, wyrabiając równocześnie najwyższe normy, tj. 118 procent. 5-ty zespół w liczbie 11 osób, będzie w tym czasie wykonywał prace remontowe na terenie zakładów

Osiągnięcia Związku Radzieckiego wywalczone pod sztandarem Konstytucji Stalinowskiej

MOSKWA (PAP) W podniosłym nastroju i w poczuciu zasłużonej dumy z uzyskanych osiągnięć naród radziecki wita w dniu 5 grudnia święto Konstytucji Stalinowskiej. W zakładach przemysłowych i uczelniach, w klubach robotniczych i świetlicach żołnierskich odbywają się uroczyste zebrania, poświęcone tej Konstytucji.

W salach Państwowego Instytutu Historycznego w Moskwie otwarto wielką wystawę, obrazującą ogromne osiągnięcia narodu radzieckiego we wszystkich dziedzinach życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego. Jeden z działów wystawy poświęcony konstytucjom krajów demokratycznych.

Zgodnie z tradycją, zjechały do Moskwy — dla wzięcia udziału w obchodzie święta Konstytucji Stalinowskiej — najlepsze zespoły muzyczne oraz solści republik radzieckich.

Ze wszystkich republik i obwodów napływają raporty na imię Generalissimusa Stalina o sukcesach produkcyjnych. Wskazując na historyczne osiągnięcia pierwszego na świecie kraju socjalizmu, wywalczone pod sztandarem Konstytucji Stalinowskiej, „Izwestia” piszą:

W Konstytucji ZSRR, sankcjonując to, co zostało uzyskane i wywalczone przez masy pracujące Związku Radzieckiego pod przewodnictwem wielkiej PARTII LENINA—STALINA, znalazł odbicie historyczny fakt przejścia ZSRR na nowy etap rozwoju: etap zakończenia budownictwa socjalistycznego i stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Pod kierownictwem Wielkiego Stalina naród radziecki zbudował i umocnił socjalizm, obalając ostatecznie reakcyjną legendę najemnych ideologów kapitalizmu o tym, że własność prywatna stanowi niezbędny warunek istnienia i rozwoju społeczeństwa.

Naród radziecki dowiódł światu, że tylko w wyniku zniesienia własności prywatno-kapitalistycznej i ugruntowania własności społecznej można na zawsze położyć kres anarchii produkcji, kryzysom, bezrobociu, nędzy mas, które są nieodłącznymi towarzyszami kapitalizmu.

Cały naród radziecki — podkreśla w zakończeniu dziennik — dba o pomniejszenie bogactw i dochodu narodowego, jak tego uczy WIELKI STALIN I KONSTYTUCJA STALINOWSKA.

Pod hasłem walki o pokój i Statutowy Wojew. Zjazd delegatów Związku Bojowników o Wolność i Demokrację

Wczoraj w sali Centralnej Szkoły Partyjnej w Łodzi przy Al. Kościuski, odbył się I Statutowy Wojewódzki Zjazd Delegatów Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. W zjeździe udział wzięło 466 delegatów z Łodzi i województwa, sekret. Zarz. Gł. Związku tow. Passini, członkowie Rady Naczelnej Związku: tow. Stefan Matuszewski, tow. Antoni Lao. Na zjazd przybyli również: ks. Pasternak, ks. Nowicki, ks. Matuszewski, ks. Nowakowski, ks. Polak.

W imieniu KL i KW PZPB witał Zjazd sekretarz KL — tow. Duniak, w imieniu Prezydium Zarządu Miejskiego — wiceprezydent tow. Bugajski, w imię

niem SD — ob. prof. dr Rapaport, w imieniu SP — ob. Labentowicz, z ramienia ORZZ — tow. Filipiak. Mówcy, życząc Zjazdowi owocnych obrad, podkreślili doniosłość momentu, w jakim Zjazd trwa: wzrost sił postępu na świecie w walce o pokój.

W Prezydium Zjazdu, któremu przewodniczył tow. Wincenty Stawiński, za siedli: tow. min. Matuszewski, Sekretarz Gen. Związku, tow. Passini, sekretarz KL PZPB tow. Duniak, przedstawiciel KW PZPB — tow. Salski, ob. Rapaport, ob. Labentowicz, ks. Nowicki, ks. Pasternak, tow. Filipiak, tow. Bugajski, wicewojewoda tow. Szaniawski, tow. Socha Domagalski, tow. Przy-

był-Stalski, tow. Lao, ob. Wilamowski, tow. Perka, ks. proboszcz Nowakowski, tow. Woźniak, tow. Zajdel, plk. Ley, oraz przedstawiciele powiatowych oddziałów Związku z województwa łódzkiego. Obszerny referat na temat sytuacji międzynarodowej wygłosił tow. Matuszewski.

Po przemówieniu tow. Matuszewskiego, wywiązała się ożywiona dyskusja. MIĘDZYKRAJOWA SOLIDARNOŚĆ KLASY ROBOTNICZEJ.

Tow. Filipiak mówił o terrorze, jaki obecnie stosowany jest we Francji w stosunku do obywateli polskich i którzy przyczyniają się do zaognienia stosun-

ków międzynarodowych. Propaganda imperialistyczna — mówił tow. Filipiak — próbuje wszcząć jad nienawiści między narod polski i francuski. Ale i u nas i we Francji istnieje bogata tradycja międzynarodowemu i solidarności robotniczej. Próby renegata „socjalisty” Mocha nie zdolają wnieść bariery między naszymi narodami. Francja Bluma, Mocha, Petaina — to Francja dnia wczorajszego, to ginący świat. Francja dzisiejsza — to Francja Thoreza, Joliot Curie, Ducloux. Francuska klasa robotnicza pod przewodnictwem Partii Komunistycznej konsekwentnie realizuje swe hasła".

(Dalszy ciąg na str. 2.)

Wielkie święto narodów radzieckich W 13 rocznicę uchwalenia Konstytucji Stalinowskiej

„Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich jest socjalistycznym państwem robotników i chłopów”. Te dumne słowa, które stanowią pierwszy artykuł Konstytucji ZSRR, uchwalonej 5 grudnia 1936 r., są podsumowaniem zwycięskich walk, jakie Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików) prowadziła na czele całego ludu pracującego o zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego. Bohaterska WKP(b) pod kierownictwem genialnych swych wodzów, Lenina i Stalina, prowadziła masy ludowe w walce nowego ze starym, w walce przeciwko pozostałościom feudalizmu i kapitalizmu, złamanym, ale jeszcze niedobitych w październiku 1917 r. Prowadziła te walki w warunkach otoczenia kapitalistycznego przeciwko interesom imperialistycznym i ich agentom trockistowskim, bucharinewskim, ziniowiewskim, które chciały zawrócić wóz państwa radzieckiego z drogi, prowadzącej do socjalizmu i komunizmu z powrotem do kapitalizmu, do ustroju niesprawiedliwości społecznej, do ustroju wyzysku.

W r. 1936 budowa ustroju socjalistycznego była zakończona. Powstały wówczas warunki ujęcia zdobyczy robotników i chłopów radzieckich w normy prawne, tj. uchwalenia nowej konstytucji, konstytucji związkowego państwa socjalistycznego.

Obowiązująca od 1924 r. Konstytucja ZSRR uwzględniała fakt istnienia gospodarki kapitalistycznej obok rozwoju socjalizmu. Po między r. 1924—1936 dwa systemy współzawodniczyły ze sobą i władza radziecka w ostrej walce klasowej organizowała gospodarkę socjalistyczną, aby zapewnić jej zwycięstwo nad gospodarką kapitalistyczną.

Podstawy tego zwycięstwa dała Wielka Rewolucja Październikowa, która obaliła burżuazję i ustanowiła dyktaturę proletariatu, zlikwidowała klasę obszarników i oddała ziemię chłopom oraz wywłaszczyła klasę kapitalistów, odbierając jej narzędzia i środki produkcji. Utrwalenie tych zdobyczy mas pracujących mogło nastąpić jedynie w wyniku budowania silnej gospodarki socjalistycznej, która uniemożliwiła odra-

żanie się kapitalizmu, jego rozbudowę na bazie spekulacji i gos podarki drobnotowarowej. Dwie zwycięskie pięcioletnie stalinowskie zakochały ten proces, zmieniając radykalnie obraz kraju, likwidując raz na zawsze wyzysk człowieka przez człowieka.

STALINOWSKIE PIĘCIOLETNIA zbudowały potężny przemysł socjalistyczny, który wyparł ostatecznie przemysł prywatny. Rolnictwo zorganizowane zostało na nowych socjalistycznych podstawach w kolchozach i sowchozach, wyposażonych w najnowocześniejsze maszyny; bogacze wiejscy, jak klasa, zostali zlikwidowani. Cały obrót towarowy został skupiony w rękach państwa i spółdzielczości.

Oto były czynniki, które zdecydowały o ostatecznym zwycięstwie socjalizmu nad kapitalizmem, o likwidacji ustroju z przeciwnymi sobie klasami.

VII Zjazd Rad ZSRR, odbyty w lutym 1935 r., postanowił powołać pod przewodnictwem Towarzysza Stalina Komisję Konstytucyjną w celu zmiany Konstytucji z 1924 roku w kierunku przystosowania jej do nowych warunków i ujęcia zdobyczy mas pracujących ZSRR w normy prawne. Na VIII Wszechzwiązkowym Zjeździe Rad, odbytym dnia 25 listopada 1936 r., Towarzysz Stalin referował projekt nowej Konstytucji, UCHWAŁONEJ DNIA 5 GRUDNIA 1936 ROKU.

W pracy nad Konstytucją objawił się geniusz Towarzysza Stalina, jako prawodawcy. Jego definicja Konstytucji, nie jako programu, ale jako bilansu już osiągniętych zdobyczy, rejestracji i ustawodawczego utrwalenia tego, co faktycznie zostało już osiągnięte i wywalczone — przeszła jako wzór do nauki o państwie i prawie.

„Konstytucje krajów burżuazyjnych — mówił Towarzysz Stalin — wychodzą zazwyczaj z przeświadczenia o „niezłomności” ustroju kapitalistycznego. Główną podstawą tych konstytucji są zasady kapitalizmu, jego podstawa we podwaliny: prywatna własność ziemi, lasów, fabryk, zakładów przemysłowych i innych na ręce i środków produkcji; wyzysk człowieka przez człowieka oraz istnienie wyzyskiwaczy i wyzyskiwanych, niepewność bytu pracującej większości na jednym biegunie społecznym i życie w zbytku nie pracującej, ale zabezpieczonej mniejszości na drugim biegunie itd., itp.”.

Konstytucja państwa socjalistycznego, Konstytucja Stalinowska:

bierze za punkt wyjścia fakt likwidacji ustroju kapitalistycznego i zwycięstwa ustroju socjalistycznego;

stwierdza, że w społeczeństwie nie ma już klas antagonicznych, że społeczeństwo składa się z dwóch klas zaprzyjaźnionych — z robotników i chłopów, przy czym państwo kierowane społeczeństwem (dyktatura), należy do klasy robotniczej;

podkreśla głęboko międzynarodowy charakter państwa radzieckiego, tzn., że wszystkie narody i rasy, niezależnie od ich dawnego i obecnego położenia, niezależnie od stopnia ich siły, korzystają z jednakowych praw we wszystkich dziedzinach gospodarczego, społecznego, państwowego i kulturalnego życia społeczeństwa;

zabezpiecza konsekwentny demokracizm socjalistyczny, nie uznając różnic między prawami mężczyzn i kobiet, posiadających i nieposiadających, wykształconych i niewykształconych. „Nie stan majątkowy, nie pochodzenie narodowe, nie płeć, nie stanowisko służbowe, lecz osobiste zdolności i osobista praca każdego obywatela określają jego położenie w społeczeństwie”. Artykuł 12 Konstytucji formułuje tę zasadę w słowach: „Od każdego we dług jego zdolności, każdemu — według jego pracy”.

„Demokracja w krajach kapitalistycznych, gdzie istnieją antagonistyczne klasy — mówił Towarzysz Stalin — jest w ostatecznym wyniku demokracją dla silnych, demokracją dla posiadającej mniejszości. Demokracja w ZSRR, wręcz przeciwnie, jest demokracją dla ludzi pracujących, tzn. DEMOKRACJĄ DLA WSZYSTKICH”.

Z tego faktu wywodzi się międzynarodowe znaczenie Konstytucji Stalinowskiej. Jest ona oskarżeniem dla świata kapitalistycznego i jest ona zarazem pochodnią, oświetlającą drogę mas pracujących, walczących o ustrój

sprawiedliwości społecznej, o socjalizm.

Dla nas, Polaków, którzy dzięki historycznemu zwycięstwu Związku Radzieckiego nad faszystem wyzwoliliśmy się spod jarzma okupacji hitlerowskiej i spod jarzma rodzimej reakcji, którzy dzięki przyjaźni i pomocy ZSRR, korzystając z bogatego doświadczenia Pierwszego Kraju Socjalizmu, weszliśmy na drogę socjalizmu — KONSTYTUCJA STALINOWSKA, KONSTYTUCJA PAŃSTWA SOCJALISTYCZNEGO JEST BUSOŁĄ W NASZEJ PRACY.

Rocznica uchwalenia Konstytucji Stalinowskiej jest wielkim świętem narodów radzieckich. Jak robotnik, który ukończył wielkie dzieło ogląda się wstecz na szmat trudnej, odbytej już drogi widząc przed sobą nowe, wielkie zadania, powiedział Towarzysz Stalin, te do głębi wzruszające słowa:

„W wyniku przebytej drogi walk i cierpień, przyjemnie i radośnie jest mieć swoją Konstytucję, traktującą o owocach naszych zwycięstw. Przyjemnie i radośnie jest wiedzieć o co walczyli nasi ludzie i jak wywalczyli światowo — historyczne zwycięstwo. Przyjemnie i radośnie jest wiedzieć, że krew naszych ludzi, obficie przelana, nie poszła na marne, że dała swe owoce. To uzbiera ducha wo naszą klasę robotniczą, nasze chłopstwo, naszą inteligencję pracującą. To porusza na przód i wzbudza uczucie własnej dumy. To wzmacnia wiarę we własne siły i mobilizuje do nowej walki o osiągnięcie nowych zwycięstw komunizmu”.

Dzień Konstytucji Stalinowskiej, dzień uchwalenia pierwszej w historii ludzkości konstytucji socjalistycznej, głoszącej pokój, znielenie klas, nieustanne dążenie naprzód do najwyższych osiągnięć ludzkich, jest świętem wszystkich ludzi pracy na całym świecie.

Kuomintangowcy uciekają Ewakuacja czwartej „stolicy”

LONDYN (PAP). Agencja Reutersa donosi z Hong - Kongu, że na tamtejszym lotnisku wyładowało kilka samolotów, mających na pokładzie zbitych z Czeng - Tu dygniaarzy kuomintangowskich. Po upadku

Czung - Kingu ogłoszono Czeng - Tu jako czwartą z rzędu „stolicę” rządu nacjonalistycznego.

Wojska ludowe atakują miasto Nei - Kiang, leżące 150 km na południowy - wschód od Czeng - Tu.

Pod hasłem walki o pokój

I Statutowy Zjazd delegatów Związku Bojowników o Wolność i Demokrację

(Dokończenie ze str. 1.)
KSIĘŻA-PATRIOCI W WALCE O POKÓJ.
W imieniu wszystkich postępowych księży, arcybiskupów w Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, przemawia ks. Matuszewski:
— W 1939 roku warkot samolotów hitlerowskich przyniósł nam ruiny i zniszczenia. Naród polski padł ofiarą przemocy i ukradku. Zapelnili się hitlerowskie więzienia, obozy śmierci. Wśród aresztowanych nie brakło księży.
W jednym tylko powiecie niesławskim zamordowano w bestialski sposób 36 księży-patriotów. Na ludność cywilną urządzano zasadki w kościołach. Miliony ofiar hitlerowskiego reżimu pochłonęły obozy koncentracyjne na Majdanek, w Ostwiecimiu, w Buchenwaldzie. Naród polski i narody Związku Radzieckiego poniosły największe straty.
W tym roku minęła czwarta rocznica od chwili, kiedy zrzuciliśmy kajdany

niewoli. Dziś jesteśmy wolni, dziś żyjemy, jesteśmy znów na mapie Europy. Kroczymy ku lepszej przyszłości. Sprawa o bohaterstwo żołnierzy radzieckich i polskich. Robotnik polski, chłop i inteligent pracujący odbudowuje dziś nasz kraj. My, cały naród polski, wiemy, czym jest wojna i wojny nie chcemy. W pokoju chcemy budować nasze jutro. Wszędzie stajemy do pracy pokojowej: robotnik w fabryce, chłop na zagonie i inteligent pracujący w biurze. A my, księża, członkowie Związku będziemy wspaniałnie w serca prawdziwą miłość Boga, Ojczyzny, bliźniego!

BOJOWNICY O WOLNOŚĆ BUDUJĄ SOCJALIZM

W więzieniach sanacyjnych — mówiła **tona Kalinowska** — pracownica PZPJG Nr 8 — torturowano komunistów polskich. Za to m. in. że ostrzegali naród przed zburzonymi skutkami polityki kuomintangowskiej, którą kierował Hitler.

Kłeska kuomintangowskich oszczerców

NOWY JORK (PAP). Na ostatnich posiedzeniach Komisji Politycznej Generalnego Zgromadzenia ONZ delegaci bloku anglosaskiego próbowali znaleźć wyjście z nader kłopotliwej sytuacji, w jakiej znalazł się w związku z oszczerczą „skargą” kuomintangowską na Związek Radziecki. Oszczercze zarzuty, wysunięte przez przedstawiciela nacjonalistów chińskich, nie znalazły poparcia nawet wśród Amerykanów.

Przedstawiciel Wielkiej Brytanii zakomunikował, że będzie on głosił przeciw projektowi rezolucji. W przemówieniu polemizował on z twierdzeniem delegata kuomintangowskiego, że o stosunku Anglików do Chin decydują wyłącznie interesy. Przedstawiciel brytyjski tłumaczył się, iż rząd jego kieruje się tylko „realną oceną faktów” w odniesieniu do sytuacji w Chinach.

Mówiąc na temat uznania rządu Chin Ludowych, delegat brytyjski podkreślił, że jeżeli jakis rząd sprawuje efektywną kontrolę nad całym krajem lub jego większą częścią, to stanowi to dostateczny powód do uznania tego rządu.

niści pierwsi sygnalizowali niebezpieczeństwo, jakim był faszystom, walcząc o jednolity front klasy robotniczej w oparciu o Związek Radziecki. Byli więźniami w tamtych czasach, jak również hojniecy więźniami przez okupantów budują dziś nową Polskę.

Naród polski nigdy nie zapomni przyjaznego stosunku Generalissimo Stalina do naszego kraju, przyjaźni dzięki której odzyskaliśmy wolność, niepodległość i granice na Odrze i Nysie.

W 70 rocznicę urodzin Wielkiego Stalina przeżyliśmy wyraz gwałtowności i przywiązania dla naszego Nauczyciela!

Ton. Passini — generalny sekretarz Związku — mówił o obowiązkach i za daniach Związku Bojowników o Wolność i Demokrację: „Mamy moralne prawo i obowiązek by stać się awangardą, by móc mobilizować najszersze masy w walce o pokój, wolność, rozbudowę i przebudowę Polski.”

O roli kobiet w Związku mówiła **tona Ciesielska**: „Sytuacja międzynarodowa nie powinna być dla kobiety objętna. My nie chcemy stać na uboju tego, co się dokłada nam dzieje.”

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA — GWARANTEM POKOJU

Autorką z Ziemi Warmińskiej **tona Wilanowska** zebrała się z klasą robotniczą w Westfalii, w latach kiedy narastał hitlerizm. Niemiecka klasa robotnicza otarła nas Polaków na racjonalnej szczytności, na terror faszystowski opieką i troską. Teraz swej niezłomnej przyjaźni dla narodu polskiego dał wyraz przywódcy Niemiec, który Republiki Demokratycznej. **tona Pieck** i **Grotewohl**, gwarantując nam nasze granice na Odrze i Nysie.

Zeznania szpiega

La qualité de fait... jusqu'à la fin de la guerre... de la part de Bardet pour Glauco... au sein - Pour son part je voulais être... de déplacement de la République... De son côté je me suis occupé de... l'organisation des services... de Bardet jusqu'en juillet 1949... de la part de Bardet pour Glauco... Chaque fin de semaine je faisais... De moi-même j'ai eu de ce côté... il n'est nullement le même... de l'agent... depuis je suis venu pour...
Yves... 29 novembre 1949

Poniżej podajemy dokładny przekład zeznań złożonych przez André Robineau (fotokopie fragmentu zeznań zamieszczamy powyżej), aresztowanego przez utrudę polską za szpiegostwo urzędnicze francuskiego w Szczecinie. Jak widać z przytoczonego dokumentu, charakter „działalności” p. Robineau nie polegał na wywiadowaniu, w Polsce polskie postąpiły całkowicie zgodnie z prawem i obyczajami międzynarodowymi, aresztując szpiega. Czym na ten całkowicie zgodny z prawem akt odpowiedział rząd francuski? Brutalnym przesładowaniem Polaków we Francji, deportowaniem ludzi, uwięzieniem i brutalnym traktowaniem w areszcie i więzieniu dyplomaty polskiego, Szczerbińskiego. Rząd francuski odpowiedzial na prawo — bezprawnem, na legalną, zgodną z dobrymi obyczajami międzynarodowymi akcją władz — brutalną łapanką, nie stosującą w cywilizowanych państwach. Oto treść ogłoszonego dokumentu, w zestawieniu z wiadomościami o traktowaniu naszych rodaków we Francji.

W końcu 1947 r. zostałem zawiezony przez mjr. Humm do biura Attaché Wojskowego w Warszawie, który mi zaproponował, bym pracował dla francuskiej służby informacyjnej, na co się zgodziłem. Po zapoznaniu mnie z p. Bardet — wicekonsulem francuskim w Szczecinie, pod rozkazami którego miałem pracować, pojechałem do Gdańska 2 stycznia 1948 r.

Jako pierwsze zadanie miałem do wyzdaryć danych co do stanu portu Gdynia i Gdańsk, tzn. stan nadbrzeżnych magazynów i składów, ilość dźwignów i ich tonaż. Po zebraniu tych informacji, podałem je p. Bardet, któ-

ry przybył do mnie do Szczecina, i któremu bezpośrednio podlegałem. W następstwie, tzn. w końcu czerwca 1948, zostałem przeniesiony do Szczecina do Konsulatu francuskiego, zajmując stanowisko w Szczecinie. Na miejscu pomagałem p. Bardet, wykonałem kilka poleceń w różnych miejscowościach na północno polski, które polegały na ujawnianiu terenów lotniczych i wykonaniu ich planów. Po tym, na krótko przed wyjazdem Bardet do Gdańska, gdzie on objął stanowisko wicekonsula, poznałem szereg agentów, z którymi od tego czasu miałem do czynienia.

Pozostawszy sam w Szczecinie, otrzymałem instrukcje, które wymagały ode mnie przede wszystkim obserwacji ruchów jednostek radzieckich w województwie szczecińskim, ruchu w porcie centralnym (zona zakazana) Szczecina, terenów lotniczych, poligonu „Gross Born”, jak również wszelkich prac fortyfikacyjnych, wykonywanych na północnym brzegu polskim i znaleźni agenta, który w razie konfliktu umiałby obsłużyć to stanowisko. Na drugim planie — obserwacje rozwoju ekonomicznego i politycznego województwa.

Od początku mojej pracy we francuskiej służbie informacyjnej, do lipca 1949 podlegałem bezpośrednio i wyłącznie Bardet, a od czasu jego wyjazdu do Francji do dnia, w którym zostałem aresztowany przez polskie władze bezpieczeństwa, podlegałem p. De Méré z ambasady francuskiej w Warszawie.

Do wyjazdu Bardet korzystałem z jego doświadczenia i rad i w miesiącu kwietniu, podczas mego pobytu we Francji, przeszedłem kurs radiotelegrafisty.

Sprawa funduszy, niezbędnych dla funkcjonowania siatki wywiadowczej do wyjazdu Bardet do Gdańska, była załatwiona przez niego samego. Jeśli chodzi o mnie, to otrzymywałem od niego moją płacę plus zwrot kosztów przejazdów i „reprezentacyjnych”. Od dnia, gdy wzięłem w swoje ręce siatkę wywiadowczą rejonu Szczecina, dysponowałem sumą około 200.000 zł. miesięcznie, które otrzymywałem od Bardet do lipca 1949, a od tej daty aż do chwili obecnej od p. De Méré. Każdy agent, lub prawie każdy, otrzymywał za wykonane zadanie sumę zł. 5.000, a niekiedy nawet więcej, ale rzadko otrzymywał więcej, niż 15.000 miesięcznie. W końcu każdego miesiąca przedstawiałem De Méré stan kasy, podawałem sumy dawane różnym agentom, jak również sumę, którą ja zużyłem dla moich potrzeb.”

Na zakończenie zebrała jednogłośnie uchwalona została rezolucja, w której uczestnicy wyrazili swą niezłomną i zdecydowaną wolę walki o pokój.

Warszawa, dnia 24 listopada 1949 r.
(—) Robineau

Na marginesie

Pod złym adresem

W walce z wywołanym ruchem narodu wietnamskiego, imperialiści francuscy stosują nie tylko środki militarne, terror i okrucieństwo, lecz uciekają się do rozmaitych intryg i podstępów politycznych, których uwienczeniem było kreowanie jednego z księżytek indochińskich — marionetkowo-quislingowskim „cesarzem” Vietnamu.

Jak donosi agencja Reutersa, do tego to „władcy” z nieprawdopodobnego zdarzenia, który, nie mając ani ziemi, ani poddańców, pobiera zoid od rządu francuskiego, wystosował serdeczny list sam papież — Pius XII. List, zaadresowany oficjalnie: „Do Jego Cesarskiej Mości Bao-Dai”, zawiera wyrazy gorącej sympatii dla fikcyjnego „cesarza” oraz zapewnienia o „ojcowiskich uczuciach”, żywnym przez papieża „dla szlachetnego narodu wietnamskiego”.

Należało by się, oczywiście, cieszyć, że papież żywi „ojcowski uczucie” dla ujarzzonego, egzotycznego narodu, który w ciężkiej i nierównej walce zmagając się od paru lat z przemocą imperialistyczną. Szkoda jednak, że list z wyrazami „ojcowiskich uczuć” skierował papież pod tak niewłaściwym adresem, na ręce płatnego figuranta i agenta francuskich reakcjonistów, który przeleż w żadnym razie i w najmniejszym nawet stopniu nie reprezentuje „szlachetnego narodu wietnamskiego”.

Nie sądzimy zresztą, by ten fałszywy adres był prosta pomoc kancelarii watykańskiej. Przeciwnie, istnieją podstawy do mniemania, że — zgodnie z ogólnym kierunkiem polityki watykańskiej — papież, wysyłając ostantacyjny list do Bao-Dai, i tym razem zaprzagnął oddać przysługę tym, którzy — w walce przeciwko mijałomym narodom, mając się najbardziej perfidnych i odstręczających sposobów.
B. D.

OBRONA POKOJU i walka przeciw podżegaczom wojennym

Referat M. Susłowa na Naradzie Biura Informacyjnego Partii Komunistycznych w drugiej połowie listopada 1949 r.

Towarzysze! Minęło przeszło dwa lata od czasu pierwszej Narady Informacyjnej przedstawicieli niektórych partii komunistycznych.

W deklaracji tej Narady zostały głęboko zanalizowane zmiany, które zaszły w sytuacji międzynarodowej w wyniku drugiej wojny światowej i w pierwszych latach powojennych.

W deklaracji wykazano, że na arenie światowej powstały dwa obozy mające przeciwstawne cele i zadania; zdemaskowano agresywne plany obozu imperialistycznego ze Stanami Zjednoczonymi na czele, plany zmierzające do zaprowadzenia panowania imperializmu anglo-amerykańskiego nad światem oraz

do rozgromienia demokracji; obnażona została zdradziecka rola prowodyrów prawicy socjal - demokratycznej, jako pacholków imperializmu we wszystkich jego antyludowych posunięciach.

Cały rozwój wydarzeń w ciągu ubiegłych dwóch lat w pełni potwierdził słuszność analizy sytuacji międzynarodowej, jakiej dokonała

pierwsza Narada Biura Informacyjnego oraz słuszność nakreślonych na tej Naradzie perspektyw i zadań obozu antyimperialistycznego.

Obecnie, oceniając znaczenie uchwał powziętych na I Naradzie Biura Informacyjnego oraz rezolucji: „O SYTUACJI KOMUNISTYCZNEJ PARTII JUGOSŁAWII” uchwalonej na II Naradzie Biura Infor-

macyjnego, można śmiało stwierdzić, że są TO RZECZYWISTOŚCI UCHWAŁY HISTORYCZNE, ŻE ODEGRAŁY ONE WYBITNĄ, MOBILIZUJĄCĄ I ORGANIZUJĄCĄ ROLĘ W DZIELE ZWARCIA SZEREGÓW MIĘDZYKRAJOWEGO RUCHU ROBOTNICZEGO, W MOBILIZACJI MAS W CELU ODPARCIA REAKCJI ŚWIATOWEJ I POD-

ZEGACZY DO NOWEJ WOJNY, W DZIELE DALSZEGO WZROSTU I UMOCNIECIA SIĘ DEMOKRACJI I SOCJALIZMU NA CAŁYM ŚWIECIE.

W OKRESIE, KTÓRY UPŁYNAŁ OD CZASU I-ej NARADY BIURA INFORMACYJNEGO, W SYTUACJI MIĘDZYKRAJOWEJ ZASZŁY ZNACZNE ZMIANY.

I. Spisek agresorów przeciw pokojowi i bezpieczeństwu narodów

W ciągu minionych dwóch lat jeszcze wyraźniej i ostrzej zarysowały się dwie linie w polityce światowej — linia demokratycznej, antyimperialistycznej obozu z ZSRR na czele, obozu prowadzącego uporczywą i konsekwentną walkę przeciwko reakcji imperialistycznej, o pokój między narodami, o demokrację, oraz linia imperialistycznej, antydemokratycznej obozu, na czele którego stoją Stany Zjednoczone, obozu stawiającego sobie za główny cel ujarznienie obcych krajów i narodów, ustanowienie przemocy panowania anglo-amerykańskiego nad światem, rozgromienie sił demokracji i rozpętanie nowej wojny.

Walka między tymi przeciwstawnymi obozami zaostriżyła się. Agresywność obozu imperialistycznego wzmogła się jeszcze bardziej.

Jednakże te awanturnicze rachuby układane są bez gospodarza. Narody krajów, które imperialiści Stanów Zjednoczonych i Anglii chcą zmusić do wojowania, nie są w najmniejszej nawet mierze zainteresowane w tej wojnie. Nie może ona im przynieść nic poza ciężkim ofiarom, spustoszeniem i ruiną ich krajów. Wojna niepotrzebna jest narodom, narody nie chcą wojny.

Wojna niepotrzebna jest również masom ludowym Stanów Zjednoczonych, których koła monopolistyczne są głównymi podżegaczami wojennymi. Wbrew lejącej się strumieniem kłamliwej propagandzie, rozpowszechnianej przez agresorów imperialistycznych i ich pacholków, prosił ludzie Stanów Zjednoczonych zaczynają rozumieć coraz lepiej, że wojna, jeśli została rozpęta przez podżegaczy, przyniesie im, prostym ludziom, tylko dole żołnierską, śmierć w odległych od ojczyzny krajach za oceanem, że wojna przyszyby również na kontynent amerykański, przynosząc ze sobą okropności współczesnego bombardowania i zniszczenie tego, co zostało stworzone pracą wielu pokoleń.

Nurse'a wynika, że tygodniowe wydatki amerykańskiego rządu federalnego na cele wojenne przewyższają roczne wydatki rządu federalnego na cele oświaty. Suma prze-

znaczana na potrzeby wojenne w ciągu tygodnia mogłaby całkowicie pokryć również roczne wydatki rządu federalnego na ochronę zdrowia.

Imperializm amerykański — ostoją reakcji światowej

Przygotowaniem do nowej wojny służy okazywane przez imperialistów anglo - amerykańskich poparcie dla wszystkich przeżytych reżimów reakcyjnych (rząd Franco w Hiszpanii, rząd monarchistyczny - faszystowski w Grecji, Czang-Kad-Szeka w Chinach itp.), popieranie resztek rozbitych klas eksploatacyjnych, szpiegostwo, dywersantów i mordców w krajach demokracji ludowej, popieranie sił reakcyjnych na całym świecie. Imperializm amerykański stał się ośrodkiem i ostoją reakcji światowej.

do sprawiedliwego rozwiązania problemu niemieckiego, do przekształcenia Niemiec w demokratyczne i pokojowe państwo. Zobowiązawszy się do traktowania Niemiec jako całości, która nie prowadzi politykę rozbiicia Niemiec, politykę, której ukoronowaniem jest utworzenie marionetkowego „rządu” w Bonn. Zamiast przeprowadzać demokrację i demilitaryzację Niemiec, rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji odbudowują przemysł wojenny w Niemczech Zachodnich, przywracając dominujące pozycje reakcyjnych monopolów, junkierstwa, elementów militarystycznych, które stanowią w przeszłości oparcie dla imperializmu i hitlerizmu niemieckiego.

Podżegacze do nowej wojny — udaremniają współpracę narodów

Biorąc jawnie kurs na rozpętanie nowej wojny światowej, organizatorzy paktu północno - atlantyckiego udaremniają współpracę między narodową, a przede wszystkim współpracę z ZSRR i krajami demokracji ludowej, organizując kre-

cia robotę przeciwko Organizacji Narodów Zjednoczonych, starając się przekształcić ją w narzędzie swych zaborczych zamierzeń, torpedując uchwały Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie zakazu użycia broni atomowej i w sprawie redukcji zbrojeń.

Przygotowaniem do wojny towarzyszy również wzmocniona ofensywa na prawa demokratyczne mas pracujących. Aby utrwalić drogę dla swych awantur w dziedzinie polityki zagranicznej oraz dla rozpętywania wojny, imperialiści usiłują zdławić ruch robotniczy i ogólnodemokratyczny, otworzyć tamę faszyzacji

i całkowitej militarystycznej reżimu wewnętrznego. Towarzysz Stalin w 1927 r. mówił, że imperializm nie może przygotować nowych wojen bez zdławienia opozycji przeciwko wojnie, bez zdławienia mas. „Aby prowadzić wojnę, nie wystarczy zwiększenie zbrojeń, nie wystarczy organizowanie nowych koalicji. W tym celu nieodzowne jest jeszcze umocnienie zaplecza w krajach kapitalizmu. Zaden kraj kapitalistyczny nie może prowadzić poważnej wojny, nie umocniwszy uprzednio swego własnego zaplecza, nie okiełznawszy „swoich” robotników, nie okiełznawszy „swoich” kolonistów. Stąd stopniowa faszyzacja polityki państw burżuazyjnych”. (J. Stalin, Dzieła, tom X, str. 252).

Ruina gospodarcza krajów zmarszalizowanych

Polityka przygotowań do wojny znalazła wyraz w tzw. planie Marshalla. Narada Informacyjna Partii Komunistycznych we wrześniu 1947 r. obnażyła istotne cele „planu Marshalla”, jako planu ekonomicznego i politycznego ujarznienia Europy przez imperializm amerykański.

mach „planu Marshalla” gospodarkę zmarszalizowanych państw Europy nie tylko nie została udrożniona, lecz doprowadzona do stanu rozpadu. Fakt ten stał się dziś tak oczywisty, że został nawet potwierdzony w ogłoszonym w lipcu 1949 r. sprawozdaniu Sekretariatu ONZ o sytuacji ekonomicznej świata w roku 1948. Flako „planu Marshalla” zmuszeni są uznać dziś narzec najbardziej gorliwi jego wielbi- ciele i trubadurzy.

Proces Rajka odsłonił wielki spisek imperialistów przeciw krajom demokracji ludowej

Budapeszteński proces szpiegowski bandy Rajka - Brankowa odsłonił wielki spisek międzynarodowy organizowany przez imperialistów anglo - amerykańskich przeciwko krajom demokracji ludowej i Związkiowi Radzieckiemu, przeciwko pokojowi i demokracji. Ten spisek imperialistów miał na celu realizację daleko idących planów: obalenie ustroju demokratycznego

na Węgrzech i w innych krajach demokracji ludowej, przy pomocy faszystowskiej, szpiegowskiej kłidek Tito, która stała się agencją reakcji międzynarodowej, oderwania tych krajów od obozu pokoju i demokracji, przywrócenie w nich reakcyjnych reżimów faszystowskich, przekształcenie krajów Europy południowo - wschodniej i środkowej w marionetki imperializmu, w bazę wypadową dla agresji.

Przygotowaniem do wojny towarzyszy również wzmocniona ofensywa na prawa demokratyczne mas pracujących. Aby utrwalić drogę dla swych awantur w dziedzinie polityki zagranicznej oraz dla rozpętywania wojny, imperialiści usiłują zdławić ruch robotniczy i ogólnodemokratyczny, otworzyć tamę faszyzacji

propagatorów wojny, lecz przeciwnie, jawnie ich podjudzają. Obok sprzedanych pismaków reakcyjnej prasy i radia, występuje dziś cała plejada oficjalnych działaczy państwowych, członków rządu Trumana, kongresmanów, generałów, admirałów, lordów angielskich, którzy otwarcie nawołują do wojny.

Agresywne paki i bloki — niebezpieczeństwem dla całej ludzkości

„Plan Marshalla” znalazł wkrótce uzupełnienie w postaci zmonitowanych, agresywnych bloków wojskowo - politycznych mocarstw imperialistycznych, a więc w postaci Unii Zachodniej i paktu północno-atlantycznego.

Pakt północno - atlantycki jest obecnie głównym narzędziem agresywnej polityki kół rządzących Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, polityki, zmierzającej do rozpętywania przez nich nowej wojny.

Ciężar zbrojeń rujnuje klasę robotniczą USA i państw zmarszalizowanych

Bezpośrednim następstwem polityki agresji i przygotowań do nowej wojny jest nieokreślony wysięg zbrojeń, który spada ciężkim brzemieniem na barki klasy robotniczej i całej ludności pracującej krajów kapitalistycznych. Wystar-

czy stwierdzić, że wydatki na cele wojenne Stanów Zjednoczonych wyniosą w przyszłym roku budżetowym 22 miliardy dolarów, czyli będą 20-krotnie wyższe niż przed wojną. Z obliczeń byłego przewodniczącego Rady Ekonomicznej przy prezydencie Stanów Zjednoczonych

Radziecki posiada broń atomową, widząc w tym zwycięstwo sprawy pokoju. Wiedzą oni bowiem, że rząd radziecki pozostaje wierny swej pokojowej polityce i nie ba-

cząc na fakt posiadania broni atomowej, nadal stoi na swych dawnych pozycjach bez względu na zakazy stosowania broni atomowej.

Narody nie chcą być mięsem armatnim dla imperialistów

Strategia imperializmu amerykańskiego w takiej postaci, w jakiej zarysowała się obecnie z całą wyrazistością, obliczona jest na to, aby wznieść ogień wojny i zmusić do prowadzenia wojny narody wszystkich kontynentów na rozkaz i w imię interesów miliardów amerykańskich.

Najbardziej szczyry spośród wódców amerykańskich, jak na przykład członek Kongresu Poase lub gen. Bradley, otwarcie i cynicznie mówią o swych zamiarach „prowadzenia wojny cudzymi rękoma” i wykorzystania żołnierzy innych narodów do charakteru „mięsa armatniego dla Stanów Zjednoczonych, które będą jedynie dostarczać broń i zgarniać zyski.

Obóz pokoju obejmuje wszystkie kraje świata

Podczas gdy obóz imperializmu, na którego czele stoją Stany Zjednoczone, przygotowuje się do awantur wojennych, obóz antyimperialistyczny konsoliduje swe siły, by w stanowczy sposób odeprzeć wojowniczych agresorów imperialistycznych, prowadzi wytrwałą walkę o izolację podżegaczy do nowej wojny i o udaremnienie ich potwornych planów.

Demokratyczne siły świata rosną bez porównania szybciej, niż ciemne moce podżegaczy wojennych. Układ sił na arenie międzynarodowej zmienia się radykalnie i zmienia się na-

wnętrznym i zewnętrznym. Równocześnie w tym okresie odbywał się nieustanny wzrost i umocnienie sił obozu pokoju, demokracji i socjalizmu. Dlatego też nie bacząc na tak szeroki zasięg przygotowań do wojny, prowadzonych przez obóz imperialistyczny, istnieje dziś potężna i rosnąca z każdym dniem tarna na drodze podżegaczy wojennych.

„Nasza polityka zagraniczna jest jasna. Jest to polityka zachowania pokoju i wzmożenia stosunków handlowych ze wszystkimi krajami. ZSRR nie ma zamiaru zagrażać komukolwiek, ani tym bardziej — napaść na kogokolwiek. Jesteśmy za pokojem i broniemy sprawy pokoju, ale nie boimy się groźb i gotowi jesteśmy odpowiedzieć ciemom na ciem podżegaczy wojennych”.

Radziecka broń atomowa ostudziła zapaly wojenne imperialistów

Komunikat agencji TASS z 25 września 1949 r., stwierdzający, że Związek Radziecki zdobył tajemnicę broni atomowej i posiada ją od roku 1947, obalili „procektwa” kół rządzących mocarstw imperialistycznych i płaszczycających się przed nimi uczony burżuazyjnych, którzy oświadczyli niejednokrotnie, że Rosjanie mogą opanować tajemnicę broni atomowej najwcześniej w 1952 roku.

Radziecka broń atomowa ostudziła zapaly wojenne imperialistów. Komunikat agencji TASS wywołał zamieszanie i rozterkę w obozie imperialistów i podżegaczy wojennych, osłabił siły tego obozu i zadął drugoczący cios „diplomacji atomowej” Trumana — Churchilla, opierającej swe rachuby na monopolistycznym władaniu bombą atomową i szantażującą tą bronią ludzi o słabych nerwach. Jednocześnie wszyscy zwolennicy pokoju z radością przyjęli wiadomość, że Związek

Radziecka broń atomowa ostudziła zapaly wojenne imperialistów

Radziecka broń atomowa ostudziła zapaly wojenne imperialistów. Komunikat agencji TASS wywołał zamieszanie i rozterkę w obozie imperialistów i podżegaczy wojennych, osłabił siły tego obozu i zadął drugoczący cios „diplomacji atomowej” Trumana — Churchilla, opierającej swe rachuby na monopolistycznym władaniu bombą atomową i szantażującą tą bronią ludzi o słabych nerwach. Jednocześnie wszyscy zwolennicy pokoju z radością przyjęli wiadomość, że Związek

Przyjaźń i pomoc Związku Radzieckiego podstawą sukcesów gospodarczych państw demokracji ludowej

Przyjaźń i pomoc Związku Radzieckiego podstawą sukcesów gospodarczych państw demokracji ludowej. O wzroście i umocnieniu sił obozu pokoju, demokracji i socjalizmu świadczy również wielkie sukcesy krajów demokracji ludowej, które wkroczyły zdecydowanie na drogę budo-

wy socjalizmu. Szybki rozwój gospodarczy i kulturalny Polski, Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii, Węgier

(Dalszy ciąg na str. 4-aj)

OBRONA POKOJU i walka przeciw podżegaczom wojennym

Referat M. Susłowa na Naradzie Biura Informacyjnego Partii Komunistycznych w drugiej połowie listopada 1949 r.

(dokończenie ze str. 3-ej)
i Albanii, pomyślnie wykonanie państwowych planów gospodarczych, wzrost dobrobytu materialnego ludności, konsolidacja sił wewnętrznych demokracji ludowych, utworzenie zjednoczonych marksistowsko-leninowskich partii robotniczych, kroczącej w awangardzie walki o socjalizm, pogłębienie przyjaźni, współpracy i pomocy wzajemnej w dziedzinie politycznej, gospodarczej i kulturalnej wśród narodów Europy południowo-wschodniej, zacieśnienie ich stosunków gospodarczych i kulturalnych z ZSRR — wszystko to jest poważnym wkładem we wspólne dzieło umocnienia potęgi i konsolidacji sił obozu antyimperialistycznego, demokratycznego.

Sukcesy krajów demokracji ludowej w dziedzinie gospodarczej, poli-

tycznej i kulturalnej są dla innych ludów naocznym przykładem tego, jak można bez uciekania się do niesłychanych niewol umów z imperializmem, w oparciu o własne siły, współpracę wzajemną i pomoc braterską Związku Radzieckiego, zachowując niezależność ekonomiczną i niepodległość narodową — zaleźć w jak najkrótszym czasie rany, spowodowane wojną i panowaniem faszystów i zapewnić szybki rozwój przemysłu i innych dziedzin gospodarki i kultury.

Zdemaskowanie na budapeszteńskim procesie Rajka-Branko wa zdradzieckiej klikii Tito i załamania się zdradzieckich planów reakcji światowej, dążącej do odbudowy kapitalizmu w krajach demokracji ludowej, świadczą o sile i mocy ustroju ludowo-demokratycznego.

Wolne Chiny — potężnym bastionem pokoju

O wzroście i umocnieniu sił antyimperialistycznych świadczą również wspaniałe sukcesy ruchu narodowo-wyzwoleńczego w krajach kolonialnych i zależnych. Historyczne zwycięstwo odniósł naród chiński, który obalił reżim kuomintangowski, reżim zdrady narodowej, wyzysku kolonialnego i feudalnego ucisku. Utworzenie Chińskiej Republiki Ludowej jest zwykłym ciężkim ciosem dla zabor-

czych planów imperializmu amerykańskiego, który liczył na to, że uda mu się przekształcić Chiny w kolonię i bazę wypadową dla nowej wojny wojennej. Włączenie Chin do rodziny państw demokratycznych i milijonów pokój oznacza dalszą zmianę w układzie sił na arenie międzynarodowej na korzyść obozu demokracji i pokoju, rozszerza i wzmacnia front pokoju.

Utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej

Potężnym sukcesem obozu pokoju i demokracji i nową klęską obozu imperialistycznego jest utworzenie Niemieckiej Republiki Demokratycznej, które Towarzysz Stalin w swym piśmie powitał imię do Wilhelma Piecka i Otto Grotewohla określił, jako zwrotny punkt w dziejach Europy. Historyczny ten akt jest wyrazem wzrostu i konsolidacji demokratycznych sił narodu niemieckiego, walczących o jednolite, demokratyczne i pokojowe Niemcy — sił, które wyciągnęły słuszne wnioski z dwóch wojen światowych i nie chcą więcej być użyte w roli najemnych żołda-

ków przez pretendenta do panowania nad światem.
Zwycięstwo demokratycznych sił w Niemczech, które ujęły losy kraju w swe własne ręce — to nowa klęska anglo-amerykańskich podżegaczy wojennych. Jak to wskazał Towarzysz Stalin — „nie ulega wątpliwości, że istnienie demokratycznej i milijonów pokój w Niemczech obok milijonów pokój Związku Radzieckiego wyklucza możliwość nowych wojen w Europie, kładzie kres przelewowi krwi w Europie i uniemożliwia ujarzmienie krajów Europy przez światowych imperialistów“.

Wzrost ruchu demokratycznego we wszystkich państwach świata

O wzroście sił obozu demokratycznego i osłabieniu pozycji imperializmu świadczy również wymownie dający się powszechnie zauważyć wzrost ruchu demokratycznego, a zwłaszcza ruchu robotniczego pod przewodnictwem partii komunistycznych. Dobrym tego świadectwem jest wzrost wpływów partii komunistycznych wśród mas, pomimo wścieklej nagonki na komunistów, prowadzonej przez cały obóz reakcji światowej, oraz wzrost ruchu strajkowego klasy robotniczej we wszystkich krajach

kapitalistycznych Europy, Ameryki i Australii.
Potężny ruch obrońców pokoju, który ogarnął setki milionów ludzi, świadczy również o nieustannie wzrastającej i potężniejszej sile obozu pokoju i demokracji. Po raz pierwszy w dziejach ludzkości powstał zorganizowany front pokoju, który postawił przed sobą zadanie uratowania ludzkości przed nową wojną światową, izolowania klikii podżegaczy do nowej wojny i zapewnienia pokojowej współpracy narodów.

Siły pokoju zwyciężą ciemne siły agresji

WŚCIEKŁOŚĆ PODŻEGACZY WOJENNYCH I ICH PACHOLEK NIE ZMIENIA FAKTU, ŻE OBECNA SYTUACJA HISTORYCZNA JEST ZASADNICZO ODMIENNA OD SYTUACJI, W KTÓREJ PROWADZONE BYŁY PRZYGOTOWANIA DO PIERWSZEJ I DRUGIEJ WOJNY ŚWIATOWEJ. „ZBYT ŻYWE SĄ W PAMIĘCI NARODÓW OKROPNOŚCI MINIONEJ WOJNY I ZBYT WIELKIE SĄ SIŁY SPOŁECZNE, STOJĄCE NA STRAŻY POKOJU, ABY UCZNIOWIE CHURCHILLA W DZIE DZINIE AGRESJI, ZDOLAŁI JE PRZEZWYCIĘŻYĆ I SKIEROWAĆ NA TORY NOWEJ WOJNY“ (Stalin).

ko ruch masowego protestu przeciw „planowi Marshalla“, przeciw agresywnemu blokowi zachodniemu i agresywnemu paktowi atlantyckiemu. Milionowe masy we Francji, we Włoszech i w innych krajach podniosły głos protestu przeciw polityce imperializmu amerykańskiego, brały udział w strajkach i demonstracjach protestacyjnych, w zbieraniu podpisów pod petycjami na rzecz pokoju. Duże znaczenie dla rozwoju ruchu bojowników o pokój miał Wrocławski Kongres Intelektualistów w obronie pokoju, Światowy Kongres Demokratycznej Federacji Kobiet w Budapeszcie (jesienią 1948 roku), a zwłaszcza światowy Kongres „Obrońców Pokoju w Paryżu i w Pradze, który odbył się w dniach 26—25 kwietnia br. i na którym było reprezentowanych 600 milionów zorganizowanych bojowników o pokój.

Uratowanie świata od nowej wojny w obecnej konkretnej sytuacji historycznej nie jest utopią, lecz realną możliwością. Jeśli narody będą czujne, aktywne i zjednoczone w walce o pokój, jeśli wykazywać będą stanowczość i wytrwałość w obronie pokoju, — podżegaczom wojennym nie uda się urzeczywistnić swych krwawych planów — rozniecić pożaru trzeciej wojny światowej.

Ruch w obronie pokoju rósł i potężniał nieustannie. Drugi Światowy Kongres Związków Zawodowych, który odbył się w pierwszych dniach lipca w Mediolanie zaaprobował manifest Kongresu Paryskiego i opracował konkretny program działania dla zorganizowanych w Światowej Federacji Związków Zawodowych 72 milionów związkowców. Ruch walki o

pokój rozwija się również w Stanach Zjednoczonych i w Anglii, albowiem ludy tych krajów coraz silniej odczuwają na swych barkach brzemien zębnej, agresywnej polityki swych kół rządzących.
Tak więc, towarzysze, krótki przegląd sytuacji międzynarodowej dowodzi, że w walce przeciw imperializmowi i wojnie siły pokoju, demokracji i socjalizmu wzrosły i okrzepły.

III. Partie komunistyczne i robotnicze w awangardzie walki przeciw podżegaczom wojennym

Z faktu osłabienia obozu antydemokratycznego i imperialistycznego nie należy wyciągać wniosku o zmniejszenie siły niebezpieczeństwa wojny. Wniosek taki byłby za gruntu błędny i sekulidny.

Doswiadczenie historyczne uczy, że im bardziej beznadziejnie przedstawiają się sprawy reakcji imperialistycznej, tym bardziej ona szaleje, tym bardziej wymaga się niebezpieczeństwa, wywołania przez nią awantur wojennych.
Zmiany w układzie sił na arenie światowej na korzyść OBOZU POKOJU I DEMOKRACJI wywołują nowe ataki wścieklej złości w obozie imperializmu i podżegaczy wojennych. Imperialiści angloamerykańscy pragną przy pomocy wojny zmienić proces rozwoju historycznego, rozwiązać swe sprzeczności i trudności wewnętrzne i zewnętrzne, wzmacnić pozycję kapitału monopolistycznego i zdobyć panowanie nad światem.

POKRZYŻOWANIE PLANÓW AGRESJI IMPERIALISTYCZNEJ wymaga wzmożonej czujności narodów, wymaga dalszego rozszerzenia frontu

Należy jeszcze bardziej uprzywić pracować NAD UMOCNIENIEM I ROZSZERZENIEM RUCHU OBRÓŃCÓW POKOJU, pozyskując dla tego ruchu coraz to nowe warstwy ludności, przekształcając go w OGÓLNO-NARODOWY I NIEWYCIĘŻONY RUCH NASZYCH CZASÓW. Ruch ten może i powinien ogarnąć WSZYSTKICH komu droga jest SPRAWA POKOJU, HONORU, WOLNOŚCI NARODOWEJ I SUWERENNOŚCI KRAJU OJCZYSTEGO — NIEZALEŻNIE OD PRZEKONAŃ POLITYCZNYCH, POGŁADÓW RELIGIJNYCH I PRZYNALEŻNOŚCI PARTYJNEJ.

Szczególne uwagę należy zwrócić na to, aby dla ruchu obrońców pokoju uzyskać poparcie ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH, ORGANIZACJI KOBIECZYCH, MŁODZIEŻOWYCH, SPÓŁDZIELCZYCH, SPORTOWYCH, KULTURALNO-OSWIATOWYCH, RELIGIJNYCH I INNYCH. W ruchu tym zorganizować należy również uczonych, pisarzy, dziennikarzy, działaczy kultury, działaczy parlamentarnych oraz innych działaczy politycznych i społecznych, którzy występują W OBRONIE POKOJU PRZECIW WOJNIE.

Decydujące znaczenie dla dalszego rozwoju ruchu obrońców pokoju ma coraz aktywniejszy UDZIAŁ W TYM RUCHU KLASY ROBOTNICZEJ, jej zwartość i jedność szeregów. Dlatego też niezwykle ważnym zadaniem partii komunistycznych i robotniczych jest sku-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

nego, dowodzą, że historia skazała cały system kapitalistyczny na zagładę.

Awanturacka polityka zagraniczna imperialistów Wall-Street i City przyczynia się ze swej strony do dalszego osłabiania obozu antydemokratycznego. Polityka ta ponosi klęskę po klęsce „diplomacji atomowej“, fiasko „planu Marshalla“, fiasko dywersyjnych planów imperialistów w Europie południowo-

W warunkach wzrastającej groźby nowej wojny NA PARTIE KOMUNISTYCZNE I ROBOTNICZE SPADA WIELKA HISTORYCZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ. PARTIE KOMUNISTYCZNE I ROBOTNICZE POWINNY WYKORZYSTAĆ WSZELKIE FORMY WALKI, ABY ZAPEWNIĆ DŁUGOTRWALY POKÓJ, PODPORZĄDKOWUJĄC CAŁĄ SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ TEMU CENTRALNEMU W CHWILI OBECNEJ ZADANIU.

Zjednoczmy wszystkich ludzi milijonów pracą i pokój

planie w szeregach bojowników o sprawę pokoju najszerszych warstw klasy robotniczej, budowanie trwałej jedności klasy robotniczej, zdecydowana walka przeciw prawicowo-socjalistycznym rozbiłaczom, do zorganizowania ruchu robotniczego, organizowanie wspólnych wystąpień rozmaitych oddziałów proletariatu na wspólnej platformie walki o pokój i niepodległość narodową swych krajów.

Związki zawodowe klasy robotniczej zajmują już zaszczytne miejsce w obozie bojowników o pokój przeciw podżegaczom wojennym. Światowa Federacja Związków Zawodowych występuje jako aktywny rzecznik pokoju i współpracy międzynarodowej, jako organizator milionowych mas pracowniczych fizycznych i umysłowych do walki przeciw podżegaczom do nowej wojny.

Jednakże związki zawodowe mogą jeszcze znacznie więcej zdziałać dla rozwoju ogólnonarodowej walki przeciw podżegaczom do nowej wojny, dla dalszej aktywizacji obozu zwolenników pokoju. Centralnym ogniwem działalności organizacji związkowych w tej dziedzinie mogą i powinny stać się komitety obrony pokoju w fabrykach i instytucjach. Do utworzenia takich komitetów nawołuje Paryski Kongres Obrońców Pokoju i Mediolanski Kongres Związków Zawodowych. Tego rodzaju komitety zostały już utworzone w wielu zakładach pracy we Francji, w Holandii, Anglii i w innych krajach.

Udział kobiet i młodzieży w walce z podżegaczami wojennymi

Takie fakty, jak PETYCJA NA REKES ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ, popierająca wniosek w sprawie zakazu broni atomowej i redukcji zbrojeń wielkich mocarstw, PODPISANA PRZEZ 11 MILIONÓW KOBIEC WŁOCH, CZECHOSŁOWACJI I WSCHODNIEJ STREFY NIEMIEC, udział organizacji kobiecych i światowej Federacji Kobiet Demokratycznych w Kongresie Paryskim i Praskim wskazują, JAK PÓWAŻNĄ SIŁĘ W WALCE O POKÓJ STANOWIĄ KOBETY I ORGANIZACJE KOBIECE.

Zadanie klasy robotniczej, partii komunistycznych i robotniczych polega na tym, BY POKIEROWAĆ WALKĄ O POKÓJ WSZYSTKICH MASOWYCH ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH, BY WALCĄ TEJ NADAĆ CELOWY, SKUTECZNY CHARAKTER.

Demokratyczna młodzież wszystkich krajów zademonstrowała swą wolę po koju i gotowość walki o pokój na światowej Konferencji Młodzieży Robotniczej w Warszawie w 1947 r. i na międzynarodowych kongresach i festiwalach młodzieży w r. 1948 i 1949. ŚWIATOWA FEDERACJA MŁODZIEŻY DEMOKRATYCZNEJ. ZREZE-

Należy zastosować najróżnorodniejsze formy i środki w celu zjednoczenia najszerszych warstw ludności w walce o pokój; masowe demonstracje, wiece, zebrania, układanie petycji i protestów, przeprowadzanie referendum wśród ludności, tworzenie komitetów obrony pokoju w miastach i po wsiach, co szczególnie szeroko praktykowane jest np. we Francji i we Włoszech. Pozbawieni onarcia w masach

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

nego, dowodzą, że historia skazała cały system kapitalistyczny na zagładę.
Awanturacka polityka zagraniczna imperialistów Wall-Street i City przyczynia się ze swej strony do dalszego osłabiania obozu antydemokratycznego. Polityka ta ponosi klęskę po klęsce „diplomacji atomowej“, fiasko „planu Marshalla“, fiasko dywersyjnych planów imperialistów w Europie południowo-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W warunkach wzrastającej groźby nowej wojny NA PARTIE KOMUNISTYCZNE I ROBOTNICZE SPADA WIELKA HISTORYCZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ. PARTIE KOMUNISTYCZNE I ROBOTNICZE POWINNY WYKORZYSTAĆ WSZELKIE FORMY WALKI, ABY ZAPEWNIĆ DŁUGOTRWALY POKÓJ, PODPORZĄDKOWUJĄC CAŁĄ SWOJĄ DZIAŁALNOŚĆ TEMU CENTRALNEMU W CHWILI OBECNEJ ZADANIU.

Zjednoczmy wszystkich ludzi milijonów pracą i pokój

planie w szeregach bojowników o sprawę pokoju najszerszych warstw klasy robotniczej, budowanie trwałej jedności klasy robotniczej, zdecydowana walka przeciw prawicowo-socjalistycznym rozbiłaczom, do zorganizowania ruchu robotniczego, organizowanie wspólnych wystąpień rozmaitych oddziałów proletariatu na wspólnej platformie walki o pokój i niepodległość narodową swych krajów.

Związki zawodowe klasy robotniczej zajmują już zaszczytne miejsce w obozie bojowników o pokój przeciw podżegaczom wojennym. Światowa Federacja Związków Zawodowych występuje jako aktywny rzecznik pokoju i współpracy międzynarodowej, jako organizator milionowych mas pracowniczych fizycznych i umysłowych do walki przeciw podżegaczom do nowej wojny.

Jednakże związki zawodowe mogą jeszcze znacznie więcej zdziałać dla rozwoju ogólnonarodowej walki przeciw podżegaczom do nowej wojny, dla dalszej aktywizacji obozu zwolenników pokoju. Centralnym ogniwem działalności organizacji związkowych w tej dziedzinie mogą i powinny stać się komitety obrony pokoju w fabrykach i instytucjach. Do utworzenia takich komitetów nawołuje Paryski Kongres Obrońców Pokoju i Mediolanski Kongres Związków Zawodowych. Tego rodzaju komitety zostały już utworzone w wielu zakładach pracy we Francji, w Holandii, Anglii i w innych krajach.

Udział kobiet i młodzieży w walce z podżegaczami wojennymi

Takie fakty, jak PETYCJA NA REKES ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ, popierająca wniosek w sprawie zakazu broni atomowej i redukcji zbrojeń wielkich mocarstw, PODPISANA PRZEZ 11 MILIONÓW KOBIEC WŁOCH, CZECHOSŁOWACJI I WSCHODNIEJ STREFY NIEMIEC, udział organizacji kobiecych i światowej Federacji Kobiet Demokratycznych w Kongresie Paryskim i Praskim wskazują, JAK PÓWAŻNĄ SIŁĘ W WALCE O POKÓJ STANOWIĄ KOBETY I ORGANIZACJE KOBIECE.

Zadanie klasy robotniczej, partii komunistycznych i robotniczych polega na tym, BY POKIEROWAĆ WALKĄ O POKÓJ WSZYSTKICH MASOWYCH ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH, BY WALCĄ TEJ NADAĆ CELOWY, SKUTECZNY CHARAKTER.

Należy zastosować najróżnorodniejsze formy i środki w celu zjednoczenia najszerszych warstw ludności w walce o pokój; masowe demonstracje, wiece, zebrania, układanie petycji i protestów, przeprowadzanie referendum wśród ludności, tworzenie komitetów obrony pokoju w miastach i po wsiach, co szczególnie szeroko praktykowane jest np. we Francji i we Włoszech. Pozbawieni onarcia w masach

wschodniej i środkowej, bankructwo polityki amerykańskiej w Chinach — oto częściowo tylko lista klęsk polityki zagranicznej imperialistów. Oczywiście przyczyna zaostających się sprzeczności kapitalizmu i osłabienia siły obozu imperialistycznego leży w samej istocie kapitalizmu. Jednak AWANTURNICZA POLITYKA ZAGRANICZNA IMPERIALISTÓW ANGLJO-AMERYKAŃSKICH PROCES TEN PRZYSPIESZA.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje.

W tym samym czasie obóz imperialistyczny i antydemokratyczny traci coraz to nowe pozycje. Zwycięstwa obozu demokracji i socjalizmu, nadszycający kryzys gospodarczy, dalsze pogłębienie się powszechnego kryzysu systemu kapitalistycznego, zaostanie się wszystkich zewnętrznych i wewnętrznych sprzeczności tego ustroju świadczą o coraz większym osłabieniu obozu imperialistycz-

Kronika Pabianic

WAŻNIEJSZE TELEFONY

Komitet PZPR.
4 — Sekretariat
289 — I sekretarz
415 — II sekretarz
0 — Straż Pożarna
6 — Kom. „Służby Polsce”.
10 — Pogotowie Ub. Społeczne.
23 — PZPB
63 — Komisariat M.O.
66 — Zarząd Miejski
91 — Dworzec Kolejowy
112 — P.C.K.
143 — Zarząd Miejski ZMP.
213 — Telegraf

KINA:

Kino „Robotnik” wyświetla film produkcji radzieckiej pt. „Życie dla nauki”.

Kino „POLONIA” wyświetla film produkcji czeskiej pt. „Dni zdrady”. Dozwolony dla młodzieży.

W odpowiedzi na apel w „Głosie”

Współpraca załóg dwu fabryk powinna przynieść dobre rezultaty

Niejednokrotnie zdarza się, że zakłady włókiennicze choć nastawione na różny rodzaj produkcji, pozostawiają w ścisłych stosunkach. Najczęściej bywa, że tkalnie jednych zakładów korzystają z przędzy dostarczanej im z fabryk znajdujących się często w innych, odległych miejscowościach.

Jedną z tkalni PZPB w Pabianicach jest z względu na specyficzny rodzaj produkcji zdana całkowicie na jedwabną przędzę, dostarczaną z największej w Polsce fabryki sztucznej jedwabiu — z PFSJ Nr 1 w Tomaszowie. Rzecz zrozumiała, że ilość i jakość produkcji pabianickiej tkalni PZPB, i wydajność pracy jej załogi, w znacznym stopniu zależy od jakości przędzy, jaka nadchodzi z Tomaszowa. Tkacze tego oddziału niejednokrotnie skarżyli się na tę przędzę, wskazując że niezwykle trudno, a nawet w pewnych wypadkach wręcz niemożliwe jest dać dobrą produkcję, jeśli przędza wykazuje zgrubienia, jest zwiochacona i źle skręcona na znacznych odcinkach. Reklamacje składane w Tomaszowie nie wiele pomagają. Transporty przędzy wciąż wy-

kazywały wiele braków i usterek technicznych.

W końcu załoga tkalni PZPB postanowiła zaapelować do PFSJ za pośrednictwem „Głosu”. Apel nie pozostał bez skutku. W tych dniach przybyli z Tomaszowa przedstawiciele PFSJ, którzy na miejscu razem z załogą PZPB ustalili przyczyny słabej wydajności pracy wspomnianej tkalni, oraz powody niedostatecznej jakości produkcji.

Wyłoniona wspólnie komisja jednogłośnie ustaliła, że błędy po pełniane przez PFSJ w Tomaszowie, głównie uwidaczniają się w zwłóchnościach na niektórych stożkach, zgrubieniach, zbyt cienkich nitkach oraz słabym skręceniu na odcinkach kilkumetrowych.

Jednak okazało się, że również załoga PZPB nie jest bez winy. Otóż do tej chwili wrzuca się stożki jedwabiu bezpośrednio do skrzyń, zamiast układać je w odpowiedniej pozycji. Zauważono, że kreconki wykazują nieodpowiednią ilość dwojnek. Kreconki ładuje się do skrzyń z wystającymi gwoździem, albo do skrzyń porożniących, na co niedostateczną uwagę

zwracają majstrowie i salowi.

Odpowiedni protokół w tej sprawie został na miejscu w PZPB podpisany przez sekretarzy podstawowych organizacji partyjnych obydwu fabryk oraz przez przewodniczących rad zakładowych.

Należy powitać z najwyższym uznaniem postawę załogi PFSJ. Właśnie tego rodzaju omówienia braków i niedociągnięć przez przedstawicieli fabryk, pozostających w stosunkach produkcyjnych, może w decydujący sposób wpłynąć na poprawę jakości produkcji. Błędy ustalono na miejscu

w toku produkcji, o błędach tych zostanie niewątpliwie powiadomiona załoga PFSJ, która ze swojej strony zapewne dołoży teraz starań by robotnicy PZPB nie mieli powodów do skarg. Ale i załoga PZPB, zwłaszcza pracownicy skrecałni, muszą zmienić swe dotychczasowe metody pracy i nauczyć się w sposób właściwy obchodzić z delikatną przędzą jedwabną.

Jednak kontakt obu załóg nie powinien się skończyć na ostatniej wizycie przedstawicieli PFSJ w Pabianicach. Wizyta ta winna być traktowana jako początek sta-

le zacieśniającej się współpracy.

Należało by po pewnym czasie zwołać wspólną naradę wytwórczą. Nie wystarczy bowiem ustalić protokółarnie uchybienia produkcyjne. Narada taka wyjaśniłaby, w jakim stopniu załogi obu fabryk zastosowały się do wskazań komisji, co należy jeszcze zmienić, i jakie braki zlikwidować aby ułatwić tkalni PZPB produkcję najwyższej jakości. Podobne narady powinny się odbywać regularnie w ścisłe określonych terminach.

Terenowe Rady Narodowe realizują uchwały III Plenum KC PZPR

Obrazy ostatniego plenum Wojewódzkiej Rady Narodowej odbyły się pod znakiem historycznych uchwał III Plenum KC PZPR. Wygłoszony na wstępie referat przez tow. Nieśmiałka, sekretarza KW PZPR, stał się podstawą do szerokiej ujętej dyskusji, w której zabierający głos radni przedstawiali stosunki, panujące w reprezentowanych przez nich powiatach.

Tow. Nieśmiałek po omówieniu aktualnej sytuacji politycznej, zaświecił uchwały III Plenum KC PZPR zaznaczając, że posiadają one głębokie znaczenie nie tylko dla członków Partii, ale dla każdego Polaka-demokraty. Wzmoczenie czujności klasowej — oto obowiązek nie tylko działacza, ale i każdego świadomego obywatela.

Rady Narodowe winny z tego faktu wyciągnąć daleko idące wnioski i stosować je w codziennej swej pracy. Uświadamianie mas ludowych, walka z wrogiem klasowym — oto założenia pracy Rad Narodowych.

Rady Narodowe spełnia swą rolę jako elementy władzy ludowej, jeżeli składają się będą rzeczywście z przedstawicieli mas ludo-

wych. Tymczasem w niektórych Radach i to na różnych szczeblach daje się zauważyć niewłaściwy niekiedy skład socjalny Rad. Daje się zauważyć zbyt mały procent radnych robotników i chłopów, szczególnie małopolskich. Ten objaw wskazuje na to, że robotnicy i biedni chłopcy nie są dostatecznie w Radach reprezentowani. Tylko taka Rada, do której wejdą ludzie pracy powiązani bezpośrednio z terenem, znający jego bolączki i potrzeby, ludzie o zdrowym instynkcie klasowym, będzie mogła wyznaczyć się z nalożonych na nią obowiązków.

Bardzo celowe jest odbywanie posiedzeń przez poszczególne Rady w zakładach pracy w miastach i osiedlach przemysłowych i w gromadach. To bezpośrednie zetknięcie się robotników i chłopów ze swoimi przedstawicielstwem, możliwość uczestniczenia w obradach, w czasie których rozpatrywane są miejscowe zagadnienia, z pewnością podniesie stopień świadomości i politycznej, społecznej i gospodarczej, społecznej i politycznej. Mówcy zapewnili o gromadnym udziale Rad Narodowych w akcie holdu i całej dla Wojska międzynarodowych sił-pokoju i demokracji, tow. Stalina, w dniu rocznicy Jego urodzin. (es)

też trzeba zwracać dużą uwagę na właściwy dobór członków komisji.

Dyskusja w czasie ostatniego plenarnego posiedzenia wykazała, że Uchwały III Plenum KC PZPR zostały należycie pojęte przez przedstawicieli terenów w województwie. Toteż wyniesione z obrad postulaty będą z pewnością ściśle realizowane jako sprawy najważniejsze.

Rady Narodowe uczczą dzień urodzin Generalissimusa Stalina

Na 41 plenarnym posiedzeniu Wojewódzkiej Rady Narodowej zabierający głos radni wskazywali na wagę doświadczeń Związku Radzieckiego, które są dla nas przykładem do naśladowania we wszystkich dziedzinach naszego życia gospodarczego, społecznego i politycznego. Mówcy zapewnili o gromadnym udziale Rad Narodowych w akcie holdu i całej dla Wojska międzynarodowych sił-pokoju i demokracji, tow. Stalina, w dniu rocznicy Jego urodzin. (es)

Nowi radni w Wojewódzkiej Radzie Narodowej

W skład Wojewódzkiej Rady Narodowej weszli następujący, nowodelegowani radni: Józef Owczarek, przewodniczący Powiatowej Rady Narodowej w Łasku, Wincenty Kozula, wiceprzewodniczący Rady Powiatowej Łódzkiej i Bronisław Moskałek, przedstawiciel Powiatowej Rady Narodowej w Wieluniu. (es)

Nowa agencja pocztowa

Dyrekcja Okręgu Poczty i Telegrafów w Łodzi podaje do wiadomości, że z dniem 21 listopada r.b. została uruchomiona w Wiskitnie, gmina Wiskitno, Obwód Łódź 1, agencja 3 stopnia o pełnym zakresie nadawczo-oddawczym o nazwie „Wiskitno”. Godziny urzędowania ustala się w dni powszednie od 8—15-ej, zaś w niedziele i święta od 9—11-ej.

17 zespołów w Moszczenicy walczy o lepszą jakość produkcji

Wprowadzony we wrześniu br. w Państwowych Zakładach Przemysłu Bawełnianego w Moszczenicy nowy system premiowania robotników za jakość wyprodukowanych przez nich towarów, daje poważne rezultaty. Podniosła się znacznie od tego czasu jakość produkcji, a spada ilość towarów wybrakowanych. Jednocześnie wzrasta w sposób widoczny zarobki moszczenickich włóknarzy.

W pierwszym miesiącu nowego systemu premiowania, około 70 procent ogółu tkaczy uzyskało w porównaniu z okresami poprzednimi realną podwyżkę płac, sięgającą nawet 15 procent. W Moszczenicy pracuje obecnie 17 zespołów, które dążą do wyprodukowania największej ilości „prymy” i „extraprimy”. Moszczenickie zespoły biorą udział w ogólnopolskim konkursie, w wyniku którego 15 najlepszych zespołów uzyskało premie w wysokości 150 tysięcy złotych.

W moszczenickich PZPB we współzawodnictwie pracy bierze obecnie udział 42 procent załogi, co w porównaniu ze styczniem br., gdy ilość współzawodniczących wynosiła zaledwie kilkanaście procent — jest poważnym osiągnięciem.

W trzecim kwartale wypłacono wyróżniającym się we współzawodnictwie pracownikom tytułem nagrody przeszło 205 tys. zł. Sumą tą obdzielono 71 osób. Każda z nich otrzymała od 1 do 10 tysięcy złotych. (s)

Reorganizacja Gminnych Rad Sportu Wiejskiego w pow. piotrkowskim

Na odbytym niedawno posiedzeniu Powiatowej Rady Sportu Wiejskiego przy Zarządzie Powiatowym Związku Samopomocy Chłopskiej w Piotrkowie przeanalizowano obecną sytuację na odcinku wychowania fizycznego i sportu na wsi w powiecie piotrkowskim za okres blisko dwuletni działań nośni nad upowszechnieniem kultury fizycznej i sportu na wsi piotrkowskiej ZSCH ma do zainicjowania szereg poważnych osignięć. Zorganizowano dotychczas 31 Ludowych Zespołów Sportowych, które skupiają w swoich szeregach około 1.000 osób, w tym znaczną ilość dziewcząt.

Mimo tych osignięć Zarząd Powiatowy Związku Samopomocy Chłopskiej w Piotrkowie niejednokrotnie jednak w zbyt małym stopniu doceniał znaczenie wychowania fizycznego i sportu na wsi. Ujawniło się przede wszystkim w bezplanowym werbunku kandydatów na kursy, w przypadkowym

często doborze ludzi na stanowiska kierownicze w organizacjach sportowych.

W wyniku obrad Powiatowej Rady Sportu Wiejskiego w Piotrkowie postanowiono przeprowadzić reorganizację wszystkich Gminnych Rad Sportu Wiejskiego, działających w pow. piotrkowskim.

Poddane reorganizacji, odmłodzone Rady Gminne mają zwrócić przede wszystkim uwagę na umiarowanie, uaktywnienie i planowy rozwój Ludowych Zespołów Sportowych. W roku przyszłym liczba LZS w powiecie piotrkowskim wzrosnąć do 45, skupiając kilka tysięcy młodych chłopów i dziewcząt z wsi piotrkowskiej. Sport wiejski i wychowanie fizyczne w naszym powiecie będzie rozwijać się w oparciu o uchwałę Biura Politycznego KC PZPR ku wzmoczeniu fizycznej szerokości mas.

Przygotowania do kampanii świątecznej w Zakładach Przem. Spożywczych w Woli Krzysztoporskiej

Zakłady Przemysłu Spożywczego w Woli Krzysztoporskiej zaplanowały wyprodukowanie w grudniu br. w ramach kampanii przedświątecznej 160 ton drożdży na zaopatrzenie województwa łódzkiego i częściowo województwa warszawskiego. Pracownicy Zakładów na naradzie wytwórczej, odbytej w tych dniach, zobowiązali się przekroczyć plan przy najmniej o 5 ton.

MNIJSZE KOSZTY, LEPSZA JAKOŚĆ

Pracownik Zakładów Przemysłu Spożywczego w Woli Krzysztoporskiej, Erndt Józef, wypro-

dził na drodze długoletniej praktyki nowy sposób otrzymywania drożdży z masy drożdżowej, zmniejszając w poważnym stopniu zużycie tłuszczów i melasy, a tym samym przynosząc bardzo poważne oszczędności w produkcji oraz zwiększając ilość i poprawiając jakość otrzymywanego produktu. Sposób ten jest już stosowany w praktyce, a racjonalizator z fabryki wolskiej otrzymał wysoką premię.

Drugim ulepszeniem, przynoszącym oszczędności w ZPS, jest własna produkcja skrzynki do pakowania drożdży. Wobec posiadania własnego materiału i fachowców — tarcie drzewa na miejscu

i zbijanie skrzyń kosztuje dużo taniej, niż przy zaopatrzeniu centralnym. Obliczono to na naradzie wytwórczej, a Zjednoczenie Przemysłu Spożywczego przychyliło się chętnie do wniosku, wystosowanego w tej sprawie przez Radę Zakładową i dyrekcję.

CO SIĘ ROBI Z WYWAREM?

ZPS w Woli prócz drożdżowni prowadzi również gorzelnię i majątek rolny. Ażeby nie marnować wywaru gorzelnianego, nawiązano kontakt z Centralą Mięsną, otrzymując od niej w drodze kontraktu bydło opasowe. Bydło to karmi się wywarem, za co Centrala Mięśna za każde 100 kg nadwagi — daje 100 kg żywca, zdolnego do chowu.

Festiwal Młodzieżowych Zespołów Świetlicowych Ciekawe popisy w Tomaszowie

Wstępy zespołów artystycznych w ramach Festiwalu odbywającego się w Tomaszowie, dostarczyły widzom dużo emocji, zwłaszcza w drugim dniu Festiwalu.

Program tego dnia był bardziej urozmaicony, gdyż obok popisów tanecznych, wokalnych i instrumentalnych — widownia miała okazję podziwiać dobrze odegraną komedię radziecką „Tu mówi Tajmyr”.

Amatorski zespół pabianickich PZPB, który wystawił sztukę „Tu mówi Tajmyr” stoi na dobrym poziomie. Komisja sędziowska i zebrana publiczność mogła podziwiać doskonałą opanowaną i pewnie prowadzoną grę oraz śmiałe i udane pociągnięcia reżysera. Nieco do życzenia pozostawiały dekoracje, lecz tłumaczy się to trudnościami transportowania dużych i ciężkich rekwizytów.

Z aktorów trudno kogoś wyróżnić, gdyż cały zespół zasłużył na pochwałę.

Harcerski teatrzyk kukielki ze

mi łączył może się pochwalić jedynie dowcipnie skomponowaną nazwą: CHATKA, co w interpretacji członka ekipy brzmiało — Ciekawy Harcerski Amatorski Teatrzyk Kukielki „Awangarda”. Repertuar teatrzyku ciekawie zestawiony, lecz gra pozostawia dużo do życzenia — kukielki pomyslowo wykonane, ale źle poruszają się — oprócz tego poważnym minusem był zbyt długi czas trwania gry.

W repertuarze drugiego dnia wyróżniły się zwłaszcza pokazy zespołów tanecznych, tak ilością, jak i wykonaniem. Z tańcami ludowymi wystąpili: Radomsko, Zdunsko, Wola, Charlupie Wielkie, Tymianki, Opoczno, Kozłowski i Skierzniewice; stylizowanym tańcem opisywały się zespoły Sulejowa, Ozorkowa, Pabianic i Zgierz.

Bohaterkami dnia były małe harcerki z Sulejowa, którym po odtańczeniu brawurowej polki widownia sprawiła burzliwą owa-

cję. Rzeczywiście tancerki stanowiły wdzięczny i przykuwający oczy swym rytmem obrazek. Zespół ten wystąpił jeszcze w dwu tanecznych inscenizacjach i zawsze zachwycał widownię dziecięcym wdziękiem.

Wiele emocji dostarczyła publiczności mała tancerka ze Zdunskiej Woli, tańcząca kozaka i zadziwiająca gimnastyczną sprężystością ruchów.

Dostarczycielkami zdrowego humoru były dziewczęta opocznskie w oberku z aktualnymi i zabawnymi przyspiewkami.

W tańcach stylizowanych pryma dierżył Zgierz, z doskonałym repertuarem, estetycznymi kostiumami i nienagannym wykonaniem. Pabianicze tym razem nie po piły się — ich „mazur” miał charakter prawie kabaretowy.

Ogólny bilans Festiwalu jest obiecujący. Mamy w naszym województwie naprawdę dobry materiał artystyczny, i mamy ludzi, któ-

rzy nim kierują — o ile się nie zniechęcą, co łatwo może się zdarzyć przy braku zrozumienia ze strony czynników oficjalnych i... publiczności widowiskowej.

Jeśli chodzi o wytypowanie zwycięzców poszczególnych konkurencji — to przedstawia ono poważną trudność, z uwagi na wyrównany na ogół poziom i nader obfity repertuar. Jedno można stwierdzić napewno — że w kategorii zespołów teatralnych bezapelacyjnie zwycięstwo odniosły Pabianice. Ale o tym powiedzą już oficjalne wyniki.

I jeszcze jedna marginesowa uwaga: publiczność tomaszowska zawiódła; nie pod względem obecnych na sali, gdyż ta była zadowalająca, ale pod względem... wychowania. Część winy ponosi tu i kierownictwo Festiwalu, gdyż nie powinno wpuszczać na salę malców. (ks)

Podatek od luksusu mieszkaniowego wprowadza Rada Miejska w Tomaszowie

Tomaszów nie jest objęty dekretem o publicznej gospodarce lokalami, co w rezultacie stwarza anomalie, w wyniku których w jednej izbie gnieździ się po kilka osób, podczas gdy gdzieś indziej jedna osoba zajmuje szereg pokoi mieszkalnych i nie ją nie obchodzi, bo... płaci czynsz.

Na odbytym w tych dniach plenarnym posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej podjęta została uchwała, która winna przynieść odprężenie na tym odcinku. Uchwalono bowiem zmianę statutu podatku od luksusu mieszkaniowego, przewidującą znaczne podwyższenie stawek podatkowych od mieszkań, zajmowanych ponad przewidzianą na naszym terenie normę.

Zgodnie z uchwałą, za pierwszy lokal zajmowany ponad normę — podajemca płacić będzie 3.000 złotych podatku luksusowego w

stosunku miesięcznym. Za drugi lokal ponad normę — 4.000 złotych podatku miesięcznie, a za trzeci i każdy następny — po 5.000 złotych.

Może obecnie „wygodniczy”, już nie z pobudek natury społecznej, a po prostu dlatego, że zmuszeni będą płacić podatek — zrezygnują z pomieszczeń, w których panowały dotychczas, a których tak poważny brak odczuwali ludzie pracy z terenu Tomaszowa. Ale na marginesie — uważamy za konieczne zwrócić uwagę, iż w wielu wypadkach pomieszczenia mieszkalne są zamieniane na różnego rodzaju magazyny i składy i że konieczne będzie przeprowadzenie kontroli także i tych lokali.

Uchwała MRN — jest wyrazem troski o tomaszowski świat pracy. Pomoże ona niewątpliwie rozwiązać we właściwy sposób palącą sprawę głodu mieszkaniowego.

20 LAT temu

Co pisała prasa łódzka 5 grudnia 1929 r.

ZAJŚCIA W WARSZAWIE JEDEN ROBOTNIK ZABITY — OSMU RANNYCH

W związku z mającym nastąpić otwarciem sesji sejmowej — w dniu wczorajszym odbyły się w Warszawie liczne demonstracje, skierowane przeciw dyktaturze sanacyjnych władców. Jeden robotnik został zabity, a ośmiu ciężko rannych. Demonstracje odbywały się jednocześnie w całym szeregu punktów stolicy.

„ODPRAWA” DLA URZĘDNIKÓW

Premier Świątalski przyjął delegację trzynastu związków urzędniczych domagających się poprawy bytu. Premier odpowiedział w brutalny sposób, że zamiast poprawy muszą się przygotować do dalszych redukcji i personelu i zarobków.

POWOLNY „WICHER”

Nowy polski kontrtorpedowiec wykonany w stoczniach francuskich w Cherbourgu „nie zdał egzaminu”, nie potrafił bowiem rozwijać szybkości, wymaganej od tego rodzaju okrętów wojennych.

BRAK WĘGLA W ŁÓDZI

Pisma donoszą o nowej sztuczce spekulacyjnej polskich baronów węglowych. Oto właściciele kopalni — nie znajdując odpowiednich rynków zbytu z powodu ogólnego zastojów w przemyśle polskim i europejskim — postanowili „odbić” sobie straty na szarym konsumencie i dyktują wygórowane warunki

KINA

ADRIA (dla młodzieży) — Stalina i „Zielone lata” — godz. 16, 18, 20, 30
BAŁTYK (Narutowicza 20) — „Wschodnie zaloty” — godz. 17, 19, 21

BAJKĄ (Franciszkańska 31) — „Zagubione dni” — godz. 17, 30, 20
GDYNIA (Daszyńskiego 2) — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 51” — godz. 13, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21

HEL (dla młodzieży) Legionów 2-4 — „Młoda Gwardia” I-sza seria — godz. 15, 17, 30, 20

MUZA (Pabianicka 173) — „Śpiwak nieczyny” — godz. 18, 20
POLONIA (Piotrkowska 67) — „Milczenie jest złotem” — godz. 17, 19, 21

PRZEWIĄSNIĘ (Żeromskiego 76) — „Gdzieś w Europie” — godz. 18, 20
ROBOTNIK (Kilińskiego 187) — Kino nieczynne z powodu remontu

ROMA (Rzgowska 84) — „Pocahontas na stadionie” — godz. 16, 18, 20
REKORD (Rzgowska 2) — „Konik Garbuszek” dla młodzieży — godz. 16; „Sad honorowy” — godz. 18, 20

STYLÓWY (Kilińskiego 123) — „Potępienie” — godz. 15, 30, 20, 30
SWIT (Bałucki Rynek 2) — „Wielki przełom” — godz. 18, 20

TECZA (Piotrkowska 108) — „Wschodnie zaloty” — godz. 16, 30, 18, 30, 20

TATRY (Sienkiewicza 40) — „Szalony lotnik” — godz. 16, 18, 20
WISŁA (Daszyńskiego 1) — „Milczenie jest złotem” — godz. 16, 30, 18, 30

WŁOKNIARZ (Próchnika 16) — „A! Baba i 40 rozbojników” — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30

WOLNOŚĆ (Napierkowski 16) — „Niebezpieczeństwo śmierci” — godz. 16, 18, 20
ZACHĘTA (Zgierska 26) — „Arinka” — godz. 16, 30, 18, 30, 20, 30

Ze sportu

Dwa rekordy okręgowe

pobili wczoraj pływacy „Związkowca-Zryw” na pływalni „Ogniska”

Publiczność sportowa była zazwyczaj impulsywna. Jeżeli pod tym kątem mielibyśmy klasyfikować publiczność łódzką, to na pierwszym miejscu wypadłoby postawić publiczność piłkarską, dalej bokserską i wreszcie... pływacką.

RODZINNY NASTRÓJ

Ze względu na bardzo ograniczoną widownię pływacy łódzcy mają stosunkowo niewiele, jak na Łódź, zagorzałych sympatyków, ale trzeba przyznać jest to towarzystwo chociaż małe, ale wyjątkowo zgrane. Tej publiczności, którą wczoraj widzieliśmy na basenie Ogniska na meczu Związkowca (Wrocław) — Związkowiec Zryw (Łódź) nie uwiłdła pływakom żadne, choćby najbardziej rewelacyjne imprezy piłkarskie, czy bokserskie. Ona zawsze entuzjastycznie się będzie Bońkiewiczem, Dobrowolskim czy Jerrą, a przede wszystkim radość się z coraz bardziej imponujących nam wszystkim ich postępów. Czy można się zresztą temu dziwić? Przecież nieomal na oczach tej widowni wyrosł dzisiejszy mistrzowie i rekordziści Łodzi. Jeszcze dwa lata temu taki Bońkiewicz był wątłym, szczupłym chłopcem. Dzisiaj już młodzieniec pięknie i harmonijnie zbudowany. Tak samo jego koleżki — koleżanki. Wszystko to już wyrosło, zmężniało i zapowiada się świetnie nie tylko pod względem samych wyników sportowych, ale i pod względem fizycznym, toteż ta widownia patrzy dzisiaj z dumą na nich, jak na własne dzieci i raduje się na, równi z nimi z najmniejszych nawet ich sukcesów.

ZNOW PADAJĄ DWA REKORDY OKRĘGU

Okazji ku temu były wczoraj trzy. Już w drugiej konkurencji (100 metrów stylem dowolnym) pań pał znów rekord okręgu pobity przez Kowalską (Związkowiec-Zryw), drugi no wy rekord okręgu ustanowił Bońkiewicz (Związkowiec-Zryw) wygrywając 200 mtr. stylem grzbietowym i wreszcie trzecia okazja, to ta, że ostatecznie mecz wygrali znów łodzianie w stosunku 93:67 pkt. pomimo tego, że Związkowiec-Zryw nie wystawił wczoraj swego najsilniejszego składu.

PIERWSZY REKORD POBIŁA KOWALSKA

Na starcie do biegu na 100 m. stylem dowolnym pań stanęły wczoraj Kowalska i Wojewodzcówna (Związkowiec-Zryw oraz Szymańska i Kirchner (Wrocław). Zdawałoby się, że szczupła Kowalska nie będzie miała wiele do powiedzenia w pojedynku z wrocławianką Kirchner zbudowaną, jak pierwsza pogromicielka kanału La Manche Gertruda Ederle. Tymczasem Kowalska okazała się bezkonkurencyjną, a Gertruda Ederle musiała nawet oddać drugie miejsce drugiej łodziance Wojewodzcównie.

Zawodniczki Chemii przegrywają w siatkówce ze Spójnią warszawską

Wczoraj bawiła w Łodzi drużyna piłki ręcznej Spójni (warszawskiej). W siatkówce żeńskiej Spójnia (Warszawa) pokonała Chemię (Łódź) 2:0 (15:9, 15:9). W siatkówce męskiej Spójnia (Warszawa) pokonała Spójnię (Łódź) 3:1 (15:10, 16:14, 11:15, 15:12).

W koszykówce męskiej Spójnia (Łódź) zwyciężyła Spójnię (Warszawa) 55:33 (32:9).

DRUGI REKORD POBIŁ BOŃKIEWICZ

Zapowiedź startu Bońkiewicza w biegu na 100 m. stylem grzbietowym, poruszyła wyraźnie widownię. Spodziewano się, że Bońkiewicz, który jest dobry i że może paść rekord okręgu. Istotnie Bońkiewicz popłynął doskonale. Gdy zupełnie niezagrożony ukończył bieg, wśród sędziów, mierzących czas, zapanowała radość. Nie trudno było się domyślić, że rekord padł, ale jaki okręgu, czy Polski?

Za chwilę odzywa się głos „speake-ka”:

— Ogłaszam wyniki biegu na 100 m. styl. grzbietowym pań. Pierwszy Bońkiewicz (Związkowiec-Zryw, Łódź), Czas 1:15,1 jest nowym rekordem okręgu.

Na widowni zrywa się burza oklasków i głośniejsze słowa „speake-ka”, który dodaje, że wynik Bońkiewicza jest 3 wynikiem w Polsce osiągniętym w tej konkurencji.

„SOBEK, SOBEK!”

Największym jednak dopięciem publiczności cieszył się wczoraj chyba Sobczak. Ten atletycznie zbudowany chłopak wywalczył wczoraj pierwsze zwycięstwo dla łodzian w biegu na 400 m. stylem dowolnym. Przez cały czas biegu, widownia darła się jak o potana: „Sobek, Sobek!” I „Sobek!” nie zawiodł. Pierwszy przybył do mety i pierwszy wywalczył punkty dla barw swego klubu.

TRZY ZWYCIĘSTWA WROCŁAWIAN

Sympatycy i młodzież jak łódzcy, pływacy Związkowca wrocławskiego wygrali wczoraj tylko trzy konkurencje: 100 m. stylem klasycznym pań; 100 m. stylem dowolnym pań i 100 m. stylem grzbietowym pań. Wśród 16 osobowego zespołu wrocławian najbar dziej podobala nam się młodzianka Soroka, która zwyciężyła w dwóch konkurencjach 100 m. stylem klasycznym i grzbietowym. Po niej dobrze zaprezentowali się: Lewicki i Gomułka, którzy zajęli dwa pierwsze miejsca w biegu na 100 m. stylem dowolnym.

W PIŁCE WODNEJ SROMOTNA PORAZKA

W piłce wodnej goście ponieśli wczoraj sromotną porażkę przegrywając z łodzianami 0:17. W ogólnej punktacji ulegli gospodarzom w stosunku 67:93, a więc różnicą 26 punktów.

Wyniki techniczne:

400 m. styl. dowolnym pań
1. Sobczak, Zryw — 5:41, 2. Jaśkiewicz, Wrocław — 5:46, 3. Stanowski, Zryw — 5:52, 4. Bieszczenia, Wrocław — 6:10,8.

100 m. styl. dowolnym pań.

1. Dobrowolski, Zryw — 1:17,3, 2. Jaworski, Zryw — 1:20,4, 3. Pietruszewicz, Wrocław — 1:21,9, 4. Polomski, Wrocław — 1:30,5.

100 m. styl. dowolnym pań.

1. Kowalska, Zryw — 1:25,2, 2. Wojewodzc, Zryw — 1:37,3, 3. Kirchner, Wrocław — 1:37,8, 4. Szymańska, Wrocław — 1:47,4.

100 m. klas. pań.

1. Soroka, Wrocław — 1:41, — 2. Maślakiewicz, Zryw — 1:42,3, 3. Gładysz, Wrocław — 1:45,7, 4. Istunajt, Zryw — 1:47, —

100 m. stylem dowolnym pań

1. Lewicki, Wrocław — 1:09,2, 2. Gomułka, Wrocław — 1:10,2, 3. Wojciechowski, Zryw — 1:10,7, 4. Zieliński, Zryw — 1:13,8.

200 m. stylem dowolnym pań

1. Dobrowolski, Zryw — 3:01,4; 2. Pietruszewicz, Wrocław — 3:11,5; 3. Kozłowski, Zryw — 3:11,6; 4. Śnieżka, Wrocław — 3:18.

100 m. stylem grzbietowym pań

1. Soroka, Wrocław — 1:42,1; 2. Kowalska, Zryw — 1:42,2; 3. Kirchner, Wrocław — 1:47,8; 4. Rabkowska, Zryw — 1:52,4.

100 m. stylem grzbietowym pań

1. Bońkiewicz, Zryw — 1:15,1; 2. Lewicki, Wrocław — 1:26,2, 3. Wyszogrodzki, Zryw — 1:26,6; 4. Gnieździak, Wrocław — 1:33,3.

Sztafeta 3x50 stylem dowolnym pań

1. Zryw — 2:33,4, 2. Wrocław — 2:40,8.

Sztafeta 3x100 m. st. zmiennym pań

1. Zryw — 4:59,4, 2. Wrocław — 5:06,8.

4x100 m. st. zmiennym pań

1. Zryw — 5:28,2, 2. Wrocław — 5:58,4.

Wrocławianie zwyciężyli w meczu z Łódzianami

W Walbrzychu rozegrany został w sobotę towarzyski mecz piłkarski, pomiędzy mistrzem Polski — krakowską „Gwardią” a miejscowym „Górnikiem”. „Gwardia” wystąpiła w swoim ligowym składzie, jedynie bez Jurawicza, Gracza i Wapiennika.

Do przerwy drużyna walbrzyska prowadziła 3:0

Do przerwy drużyna walbrzyska prowadziła 3:0, natomiast równorzędna walka z krakowianami. Bramki dla „Gwardii” zdobyli: Gamań, Kubala i jedna samobójcza. Dla „Górnika” — obydwie Ignaczak. Widzów ponad 8 tysięcy.

W Walbrzychu rozegrany został w sobotę towarzyski mecz piłkarski, pomiędzy mistrzem Polski — krakowską „Gwardią” a miejscowym „Górnikiem”.

W sobotę i niedzielę odbywały się w dalszym ciągu rozgrywki o mistrzostwo okręgu w koszykówce kl. A i B. W konkurencji żeńskiej kl. A „Związkowiec Zryw” zapewnił sobie tytuł mistrza, bijąc swego rywala „Chemię” w stosunku 58:28 (27:15). Rutyna i lepsza gra w obronie spowodowały uzyskanie takiego wysokiego wyniku przez „Związkowiec Zryw”.

Sędziowali: Ejmo i Tobolczewski. ŁKS Włókniarz uzyskał zwycięstwo walkowerem wobec nie stawienia się Spójni.

W niedzielę „Związkowiec Zryw” pokonał drużynę „Spójni” w stosunku 51:13 (26:5). Punkty dla zwycięskiego zespołu zdobyli: Janicka 23, Gładysz 12, Gruszczyńska 10, Wdzięczak 5 oraz Łukasik 2, dla „Spójni” — Kwiatkowska I 5, Kwiatkowska II 3, Bancerówna 3 i Zakrzewska 2. Sędziowali: Zaleski i Przygowski.

Chemia uległa w spotkaniu z ŁKS Włókniarzem 36:39 (21:21). Punkty dla ŁKS Włókniarza uzyskali: Paprotna 17, Błażyńska 9, Lutostofska 8, Wojtera i Patrunka po 2. Dla Chemii: Zakrzewska zdobyła 23 punkty, dalej Kacemarszczyk 8, Kubiakówna i Solarsówna po 2 oraz Hłoczek 1. Zawody prowadził Nowak i Zakrzewski.

Kierownictwo Chemii założyło protest odnośnie meczu ze Związkowcem Zrywem, wobec jednej mylnej decyzji sędziów.

W koszykówce męskiej kl. A: Związkowiec Zryw pokonał Bawelę w stosunku 64:27 (27:16).

ŁKS Włókniarz i B pokonał Chemię 35:30, a Spójnia i B wygrała z Kolejarzem 54:47 (19:25). Najwięcej punktów dla Spójni zdobył Plachociński, dla Kolejarza — Koczwski, zna my piłkarz reprezentacyjny.

Wyniki koszykówki męskiej kl. B. przedstawiają się następująco: Kolejarz — Widzew 42:17 (18:8); ŁKS Włókniarz II — Bawelna 24 (walkower).

Spod kosza ligowego

Włókniarz — Ogniwo 50:42

KRAKÓW (obsł. wł.) — W meczu o mistrzostwo ligi koszykowej ŁKS „Włókniarz” pokonał Cracovię 50:42 (26:14).

Patyński

najlepszym ping-pongistą w Polsce

WARSZAWA (obsł. wł.) — Finałowe rozgrywki kadry reprezentacyjnej tenisa stołowego, rozegrane w Warszawie, przyniosły pełny triumf zawodnikowi lubelskiemu — Patyńskiemu, który w ciągu całego turnieju nie poniósł żadnej porażki.

Organ Łódzkiego Komitetu i Wojewódzkiego Komitetu Polskiej Związkiowej Partii Robotniczej
Redakcja
KOLEGIUM REDAKCYJNE
Telefony:
Redaktor naczelny 216-14
Zastępca red. naczelny 218-23
Sekretarz odpowiedzialny 219-05
Dział partyjny 234-25
wewn. 10

Dział korespondentów robotniczych i chłopskich oraz redaktorów gazetek ściennej 219-42
Dział kulturalny 223-29
Dział młodzieżowy i sportowy 234-21
Dział ekonomiczny wewn. 11
Dział fabryczny 216-11
Dział rolny 234-21
wewn. 9

Redakcja nocna K o l p o r t a ł 172-31
Łódź, Piotrkowska 70, tel. 222-22
Administracja 360-42
Dział ogłoszeń: Łódź, Piotrkowska 55, tel. 111-50 i 114-75

Wydawca RSW „Prasa”
Red. Adr. Łódź, Piotrkowska 85, III-cię piętro.
Druk. Zakł. Graf. RSW „Prasa”
Łódź, ul. Żwirki 17, tel. 206-42.

GRUZIADZ (obsł. wł.) — Rozegrane w sali Miejskiego Ośrodka Wychowania Fizycznego międzyokręgowe spotkania piściarskie, między reprezentacjami Śląska i Pomorza, zakończyło się zwycięstwem drużyny śląskiej 9:7. Obydwa zespoły wystąpiły w osłabionych składach. U pomorzan zabrakło kontuzjowanego Cebulaka, u gości — chorego Grzywocza i Bazarnika. Spotkanie stało na przeciętnym poziomie.

Bez Grzywocza i Cebulaka

Śląsk-Pomorze 9 : 7

GRUZIADZ (obsł. wł.) — Rozegrane w sali Miejskiego Ośrodka Wychowania Fizycznego międzyokręgowe spotkania piściarskie, między reprezentacjami Śląska i Pomorza, zakończyło się zwycięstwem drużyny śląskiej 9:7. Obydwa zespoły wystąpiły w osłabionych składach. U pomorzan zabrakło kontuzjowanego Cebulaka, u gości — chorego Grzywocza i Bazarnika. Spotkanie stało na przeciętnym poziomie.

d. c. n.

TEATR

PAŃSTWOWY TEATR IM. STEFANA JARACZA (ul. Jaracza 27)

Dzisiaj teatr nieczynny.

PAŃSTWOWY TEATR NOWY (Daszyńskiego 34, tel. 123-02)

O godz. 19.15 punktualnie „Brygada szlifera Karhana”.

Zniżki dla studentów i członków Związków Zawodowych ważne.

PAŃSTWOWY TEATR POWSZECHNY (ul. 11 Listopada 21, tel. 150-36)

Dzisiaj teatr nieczynny.

TEATR „OSA” (Traugutta 1)

„Wzywa was Tajmyr” — komedia muzyczna K. Isajewa i A. Galicza. Początek o godz. 19.30.

„LUTNIA”

Dzisiaj i codziennie o godz. 19.15 — „Plasznik z Tyrolu”, operetka w 3-ach aktach K. Zellera.

TEATR LALEK TPD „PINOKIO”

Codziennie — oprócz poniedziałków — „Wilki, koza i kozłeta” Grabowskiego.

SALA „OGNISKA”

Godz. 19.15 „Olimpiada” artystów widowiskowych.

RADIO

PONIEDZIAŁEK 5 GRUDNIA

11.55 (Ł) Sygnał — chwila muzyki, 12.04 Dziennik południowy, 12.25 Przerwa, 13.25 (Ł) Chwila muzyki, 13.30 Muzyka rozrywkowa, 14.00 Audycja Zw. Naucz. Polsk. 14.15 (Ł) Komunikaty, 14.20 (Ł) Giacomo Puccini (płyty), 14.55 Pieśni kompozytorów radzieckich, 15.10 Utwory fortepianowe kompozytorów radzieckich, 15.30 Audycja dla świetlic dziecięcych, 15.30 Muzyka rozrywkowa, 16.00 Dziennik południowy, 16.20 (Ł) Aktualności łódzkie, 16.25 (Ł) „O przyjaźni narodów Związku Radzieckiego”, 16.50 (Ł) „Przemysł wełniany w obliczu planu 6-letniego”, 17.00 Koncert rozrywkowy, 18.00 „Z kraju i ze świata”, 18.15 Muzyka ludowa, 18.40 „Wszelchnia Radiowa” kurs I — wykład z cyklu: „Przyroda nieożywiona”, 19.00 Audycja dla wsi, 19.15 Offenbach: „Opowieści Hoffmana”, 20.00 Dziennik wieczorny, 20.40 Dalszy ciąg opery „Opowieści Hoffmana”, 22.00 (Ł) „Siedem dni sportu”, 22.13 (Ł) Program lok. na jutro, 22.15 Muzyka ludowa. Transmisja do Czechosłowacji i Budapesztu, 23.00 Ostatnie wiadomości, 23.10 Program na jutro, 23.15 Muzyka poważna, 24.00 Zakończenie audycji i Hymn.

Niebezpieczny ZBIEG

Przekroczyła próg. Palenisko było puste, na glinianej podłodze walały się skorupy naczyń. Ludzi w domu nie było. Dwie małe zielone małpki kręciły się w kącie nad paleniskiem. Uwiesiwszy się miedzianych prętów, małpki rzucały w siebie wążkami słomy. Były zle jak ludzie, bo też nie miały nic do jedzenia. Ludzie dawno już wyzbierały w lesie wszystkie owoce, korzenie i odarli z drzew jadalną korę. Jedną z małpek, warknąwszy złowrogo, rzuciła w Lelę glinianą skorupę.

Dookoła były śmieci, ślady głodu, niedzy i śmierci. Nie tu nie było do zrobienia. Lela chciała odejść. Znow jednak dotarł do niej słaby, ledwo dosłyszalny dźwięk... Coś póruszyło się w kącie z nad wążki słomy, unosiła się dziecięca główka.

Spojrzała na Lelę oczy zgaszone, oczy trupie, zapadnięte głęboko w ciemnej twarzy dziecka. Główka zachwiała się na słabej szyi i opadła znowu — dziecko było bez sił. Lela zbliżyła się. Był to mały chłopczyk. Miał sześć lub siedem lat. Lela podniosła go — garsć suchych kostek. Był lżejszy od królika.

Ułożyła go na ławce.

— Kim jesteś, siostrzyczko? — zapytał chłopczyk. Nie mógł nic więcej powiedzieć. Lela rozkruszyła w palcach trochę jadalnej, miękkiej kory i usiłowała go nakarmić. Chłopczyk przełknął z wysiłkiem odrobinę kory i natychmiast ją zwrócił. Nie mógł jeść.

Lela znalazła wodę w glinianym kubelku i zwiżyła dziecku usta. Chłopczyk poleżał chwilę i zaczął śpiesznie mówić, ledwo dosłyszalnym, słabym głosem.

„Wszyscy umarli z głodu, wszyscy, którzy byli z nim w chacie. Matka, starszy brat, dwie młodsze siostry, ojciec... Kiedy został sam, z początku płakał, potem przestał. Leżał cicho na słomie i patrzył w okno. Ile dni minęło od tego czasu — nie wie. Weże pelzały w słomie, ale on leżał tak cicho, że go nie ruszyły. Teraz już nie ma czego oczekiwać — umrze tak jak matka, ojciec, siostry i brat.

— Nie, nie umrzesz! — powiedziała Lela i serce jej ścisnęło się boleśnie.

Zamiołła podłogę w chacie, przepędziła małpkę, pozbierała skorupy. Wyglodzone, zle małpy mogły wyrządzić dziecku krzywdę. Potem znów wzięła chłopca na ręce, posadziła na progu. Przyniosła mu świeżej trawy i kwiatów.

Chłopczyk uśmiechnął się do Leli, cieniutkimi palcami grzebał w trawie.

— Idź, siostrzyczko — powiedział po chwili. — Idź swoją drogą!

— Wezmę cię z sobą — powiedziała Lela, a lkanie dławilo jej gardło. — Wezmę cię z sobą, pójdziemy razem. Dostaniemy chleba!

Chłopiec z wysiłkiem pokręcił główką.

— Nie mogę iść — powiedział.

— Będę cię niosła na rękach.

— Nie — kręcił główką. — Idź, siostrzyczko — mówił — Sama jakoś dojdiesz... a ja tu zostanę.

Miał rację. Nie go nie mogło już uratować. Nawet gdyby Lela dostała dla niego chleba.

— Ty jesteś bosy, siostrzyczko? Weź sandały mego brata, o tam, pod ławką... Będzie ci lżej iść.

Dziecko przewarło główką do bambusowych prętów drzwi i zamilkło. Leli zdawało się, że drzemie. Ale kiedy po godzinie zawołała go, nie poruszył się. Umarł, z otwartymi oczami.

Lela poznała go i poszła dalej.

Z każdym dniem iść było trudniej. Coraz częściej przysiadła na ziemi i długo odpoczywała, patrząc na brzeg, na wielką rzekę. Teraz już nie zawsze rozumiała, dokąd i noco idzie.

d. c. n.